

VOORJAARSNOTA 2010

Behandeling in gemeenteraad 29 juni 2010

gemeente Tynaarlo

INHOUDSOPGAVE

Voorjaarsnota 2010 (inleiding + voorstellen)		Pag. 5
Aanpassing exploitatie met toelichting	Onderdeel I	Pag. 9
Bedrijfsvoering en Accenten per programma (stand van zaken per 1 april 2010)	Onderdeel II	Pag. 33
De Beraps 2010-1 zijn in een afzonderlijke bijlage (boekwerkje) opgenomen.	Bijlage I	
De reservepositie is in een afzonderlijke bijlage (boekwerkje) opgenomen.	Bijlage II	

VOORJAARSNOTA 2010

De Voorjaarsnota 2010 bestaat uit drie delen, namelijk de voortgang en analyse van het financiële deel, een beleidsmatige gedeelte, zijnde de bestuursrapportages inclusief de paragraaf bedrijfsvoering en de reservepositie.

De inzichten in de beschikbare middelen voor de komende jaren en de voorstellen voor intensiveringen en nieuw beleid zijn in de perspectievennota 2010 opgenomen.

De voorjaarsnota 2010 bestaat uit

- Aanpassingen exploitatie 2010 en reserves en voorzieningen
- Voortgang bestuursrapportages en bedrijfsvoering
- Reservepositie

1. Aanpassingen van de exploitatie 2010

Voor 2010 is een inventarisatie gemaakt van de aanpassingen die in de begroting van 2010 moeten worden gemaakt.

In zijn totaliteit worden de volgende aanpassingen voorgesteld

Incidenteel	€ 2.292.077	Nadelig
Structureel	€ 145.395	Nadelig

Het tekort kan in een aantal belangrijke componenten worden weergegeven, te weten:

1. Algemeen bestuur €550.000, waarvan €473.000 wachtgeldverplichting.
2. Wegen €537.000, waarvan €499.000 tbv herstel winterschade.
3. Volkshuisvesting €585.000, als gevolg van lagere opbrengst bouwleges.
4. Maatschappelijke ondersteuning en minimabeleid €610.000, waarvan meedoen-beleid €300.000, schuldhulpverlening €100.000 en langdurigheidstoeslag €133.000.

Een uitgebreide toelichting op de afwijkingen **per programma** is opgenomen in **onderdeel 1**.

Dekking van de tekorten

Het incidentele tekort wordt deels veroorzaakt door tegenvallers die gelet op hun aard en bestaand beleid gelijktijdig gedekt kunnen worden vanuit specifieke reserves. Dit betreft de navolgende onderdelen:

a.	Lagere bouwleges als gevolg van economische crisis	€ 585.569	Dekking uit Arca
b.	Hogere kosten kwijtschelding en schuldhulpverlening	€ 130.000	Dekking uit Arca
c.	Hogere kosten WMO	€ 300.000	Dekking uit reserve WMO
d.	Hogere kosten WSW	€ 33.000	Dekking uit reserve WSW
e.	Hogere kosten IAB	€ 45.911	Dekking uit reserve IAB
f.	Hogere kosten accountant t.b.v. onderwijs	€ 15.000	Dekking uit reserve onderwijs
g.	Hogere opleidingskosten vrijwillige brandweer	€ 35.000	Dekking uit reserve brandweer
	Totaal	1.144.480	

Binnen de post onvoorzien incidenteel is nog beschikbaar een bedrag van € 43.000. Dit betekent dat het restantbedrag ad € 1.104.597 conform bestaand beleid gedekt moet worden uit de Argi.

Ten aanzien van het structurele tekort ad € 145.395 wordt voorgesteld dit vooralsnog niet te betrekken bij de beschikbare middelen voor 2011 en volgende jaren maar incidenteel ten laste van de Algemene Reserve Grote Investerings te brengen.

Gelet op de grote omvang van het gepresenteerde tekort hebben wij in de aanloop naar de najaarsnota 2010 voor onszelf een taakstelling ter grootte van 25% van het tekort opgenomen om in 2010 nog substantiële ombuigingen door te voeren om het nu gepresenteerde tekort naar beneden te krijgen en de aanwending van de reserves te verminderen.

Ultimo september a.s. zullen wij dit in de najaarsnota aan u presenteren.

De effecten van voornoemde tekorten op de reserves zijn meegenomen in het onderdeel reserve-positie.

Financiële effecten van de crisis

In deze tussentijdse rapportage voor de begroting van het jaar 2010 zijn ook de inzichten in de financiële effecten van de financiële en economische crisis beoordeeld. Voor het jaar 2010 is de verwachting dat er wederom een nadeel zal ontstaan in de geraamde opbrengsten van bouwleges. Door verminderde verkoop en nieuwbouw aan de ene kant, maar ook door een verschuiving van grotere verbouwingen en nieuwbouw naar kleinere verbouwingen verwachten we een daling van de bouwleges van ca. 50%. Daarnaast zijn de rentestanden lager dan geraamd, hetgeen voor het afsluiten van kortlopende leningen leidt tot rentevoordelen. Op de andere terreinen heeft de crisis nog geen directe financiële gevolgen. In de perspectievennota worden de effecten op alle terreinen voor de jaren 2011 en verder aangegeven.

Algemene Uitkering

De mei-circulaire 2010 (inmiddels verworden tot juni-circulaire) is nog niet ontvangen. De financiële ruimte die bij de Najaarsnota 2009 is aangegeven op basis van de septembercirculaire 2009 is ingeboekt. Wij stellen voor om de uitkomsten van de juni-circulaire 2010 af te wachten en de gemeenteraad over belangrijk effecten voor de lopende begroting 2010 te informeren voor de behandeling van de Voorjaarsnota 2010 in de gemeenteraad.

Rondom de omvang van de rijksbezuinigingen kunnen wij melden dat de duidelijkheid hieromtrent niet eerder dan in het najaar van 2010 wordt verwacht. Daarbij gaat het niet alleen om de omvang van de bezuinigingen maar ook over het tempo waarin deze worden doorgevoerd.

Momenteel hebben op rijksniveau 20 werkgroepen hun rapportages ingeleverd over bezuinigingsmaatregelen. Deze zullen door het nog te vormen nieuw Kabinet worden beoordeeld. Daarna wordt de vertaalslag gemaakt naar de lagere overheden.

Omdat er door het "oude" Kabinet afspraken zijn gemaakt met VNG over de financiële verhouding Rijk-Gemeenten tot en met het jaar 2011 worden de gevolgen van de rijksbezuinigingen voor het eerst doorgevoerd in 2012.

Bezuinigingen provincie Drenthe

Het financiële perspectief van de provincie Drenthe dwingt het college van Gedeputeerde Staten en aansluitend Provinciale Staten tot het maken van ingrijpende keuzes.

Het college van G.S. heeft daarbij o.a. een discussie over taken en ambities aangekondigd.

Er wordt daarbij een generieke korting van 10% voorgesteld op onder andere de budgetten voor huur en inkoop, op de bijdragen aan verbonden partijen en op de budgetten voor subsidies aan instellingen.

Het college van G.S. heeft aangekondigd in gesprek te gaan met de drentse gemeenten en instellingen over de taakverdeling en de verantwoordelijkheden.

Wat de gevolgen van de bezuinigingsoperatie van de provincie Drenthe voor de gemeenten betekenen is vooralsnog onduidelijk.

2. Voortgang bestuursrapportages en bedrijfsvoering per 1 april 2010.

Aansluitend bij de indeling van de begroting geven wij per programma aan hoe de voortgang van de plannen verloopt. Daarnaast wordt de stand van zaken rondom de bedrijfsvoering toegelicht.

3. Reserves en voorzieningen.

Een actueel overzicht van de reserves en voorzieningen is opgesteld. De saldi zijn nader onder de loupe genomen en daar waar nodig wordt voorgesteld de saldi af te romen ten gunste van de Algemene Reserve Grote Investeringen. (Argi)

In totaliteit kan er een bedrag van € 60.154 worden overgeheveld naar de algemene reserve grote investeringen.(Argi.)

Daarnaast moet geconstateerd worden dat de aanwendungen van de algemene reserves Arca en Argi ten behoeve van de opvang van tegenvallers in de exploitatie 2010 substantieel zijn.

In het licht van verwachte soortgelijke onttrekkingen in 2011 en volgende jaren als gevolg van de economische crisis en budgetkrapte (geen jaarlijkse aanpassingen) alsmede de wensen voor nieuw beleid incidenteel 2011 maken wij ons zorgen of de reservepositie niet teveel wordt aangewend en daardoor sterker achteruitholt dan verwacht. In de perspectievennota 2010, die separaat wordt aangeboden gaan wij verder op deze ontwikkelingen in. Daarbij worden ook nieuwe kaders voorgesteld.

Ten aanzien van de bestemmingsreserves kan geconcludeerd worden dat deze middelen beschikbaar moeten blijven voor de desbetreffende doel van de reserve.

Ook zijn de aanwezige voorzieningen als vermogen nodig om aan de desbetreffende verplichting te kunnen voldoen.

Tenslotte hebben wij naar aanleiding van een opmerking van de accountant (punt 7.3 in Verslag van Bevindingen 2009) inzake de jaarrekening 2009 een viertal bedragen, die op de balans per 31 december 2009 staan als vooruit ontvangen bedragen toegevoegd aan de Argi respectievelijk nieuw in te stellen bestemmingsreserves . Het betreft de navolgende bedragen:

Nr	Bedrag	Omschrijving	Ten gunste van
1	€ 43.686	Vernieuwing sociale werkvoorziening	ARGI
2	€ 52.582	Stimuleringsmaatregel maatschappelijk werk	ARGI
3	€ 23.347	Stimuleringsmaatregel vrijwilligersbeleid	Reserve maatschappelijke stages
4	€ 31.692	Klimaatbeleid	Reserve Klimaatbeleid

Wij stellen u voor :

1. het incidenteel nadeel 2010 t.b.v. € 2.292.077 te dekken uit:
  - a. € 715.469 uit algemene reserve calamiteiten (Arca)
  - b. € 300.000 uit de reserve WMO
  - c. € 33.000 uit de reserve WSW
  - d. € 45.911 uit de reserve IAB
  - e. € 15.000 uit de reserve onderwijs algemeen
  - f. € 35.000 uit de reserve brandweer
  - f. € 43.000 uit de post onvoorzien incidenteel
  - g. € 1.104.597 uit de algemene reserve grote investeringen (Argi)

- 2. het structureel nadeel 2010 t.b.v. €145.395 incidenteel af te dekken door een onttrekking uit de Algemene Reserve Grote Investeringen.**
- 3. Nader ombuigingsvoorstellen af te wachten om de aanwending van de reserves ter dekking van het ontstane tekort 2010 te verminderen.**
- 4. kennis te nemen van de voortgang van de activiteiten en doelen per programma en de stand van zaken betreffende de bedrijfsvoering per 1 april 2010.**
- 5. kennisnemen van de standen van de reserves en voorzieningen per 1 januari 2010 en deze als volgt te wijzigen en uit te breiden:**
  - a. de reserve baggeren Zuidlaardermeer opheffen en het saldo tbv €3.453 over te hevelen naar de Argi.**
  - b. de reserve milieubeleidsplan opheffen en het saldo tbv €3.136 over te hevelen naar de Argi.**
  - c. De reserve fietspad Okkeveen opheffen en het saldo tbv €50.072 over te hevelen naar de Argi.**
  - d. de reserve fietspad Oudemolen opheffen en het saldo tbv €3.493 over te hevelen naar de Argi.**
  - e. het vooruit ontvangen bedrag ad €43.686 inzake vernieuwing sociale werkvoorziening toevoegen aan de Argi.**
  - f. het vooruit ontvangen bedrag ad €52.582 inzake stimuleringsmaatregel werk toevoegen aan de Argi.**
  - g. het vooruit ontvangen bedrag ad €23.347 inzake stimuleringsmaatregel vrijwilligersbeleid toevoegen aan een nieuw in te stellen bestemmingsreserve "Maatschappelijke stages".**
  - h. het vooruit ontvangen bedrag ad €31.692 inzake klimaatbeleid toevoegen aan een nieuw in stellen bestemmingsreserve "Klimaatbeleid".**

Onderdeel I
Aanpassing exploitatie 2010
-structureel
-incidenteel

Aanpassingen exploitatie 2010

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
Algemeen bestuur	1	-473.323	N	-76.000	N	<p>Kosten voor de wachtgeldregeling van 459.000). Daarnaast is er per april en voor de wethouders (€ 76.000) en zijn begin van de steunfractieleiden uitbetaald (€ 14.000). Het is dat er geen mogelijkheden zijn binnen de lastenverzwaring op te vangen door de kosten die binnen dit programma betreffen de kosten. Deze zijn niet of nauwelijks te beïnvloeden. Het programma zijn van een geringe omvang. De bezuinigingsmogelijkheden zijn bij het programma ombuigingen al aangegeven. Verder is het programma gevormd door personeel en juridisch en secretariaal. Daarbij is geen rekening waarvan de contracten direct kunnen worden afgevoerd.</p>
Brandweer en rampenbestrijding	3	-90.000	N	126.942	V	<p>Incidenteel zijn er nadelen door grotere kosten van de brandweer (€ 35.000) en kosten van De Punt (€ 55.000). Structurele voor de brandweer niet uitvoeren van onderhoud aan brandweer maken van uren voor de brandweer (€ 88.000).</p> <p>Vanwege een grondige herziening van de brandweer op basis van nieuwe regelgeving heeft de brandweer (Noord) de opleidingen aangepast en de kosten van de cursuskosten. De hoogte van de nieuwe tarieven bekend geworden en konden nog niet worden opgenomen in de begroting 2010. Was eerst sprake van een toename van de tarieven, maar bleek de tarieven meer dan verdubbeld te zijn. Het instromende (nieuwe manschappen) is financieel in de knel. De extra kosten van de brandweer (materiaal).</p> <p>Ook in 2010 zijn er in de nasleep van de brandweer te maken.</p> <p>Hierbij moet gedacht worden aan;</p> <ul style="list-style-type: none"> - kosten inhuur projectleider en h... - dan stop de projectgroep met h... - kosten tweede herdenking en a... - kosten nazorg begeleiding € 5.0... <p>Daarnaast wordt ook in 2010 tot 1 miljoen extra besteed aan Veiligheid in het kader van de extra maatregelen. Hiervoor is voor 2010 nog € 25.000 extra besteed. Het bedrag van € 55.000 voor 2010. De kosten zijn geen mogelijkheden om de nadelen te beperken.</p>

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
Publiekszaken	6	-54.557	N	-25.000	N	Incidenteel zijn er nadelen als gevolg van de verhoging van het budget (€ 55.000). Voor de verhoging van het budget zijn er twee oorzaken. Allereerst is de kostenontwikkeling op de "potlood" groter dan ingeschat. Dit is vooral door de uitbreiding van het aantal stemmen voor presentiegelden en vergoeding van 20.000. Tweede oorzaak is de val van het kasgeld dat nodig is voor de opstelling van de begroting 2010. Structureel zijn er nadelen als gevolg van de verhoging van het budget voor luchtfoto's van programma 16 r.
Algemene middelen	7	500.510	V	93.167	V	Aanpassing van de algemene uitkering van € 319.000. Incidenteel zijn er tevens nadelen als gevolg van de dividenduitkering: Enexis (€ 165.000) en een verhoging van de decentralisatie-uitkering tot een voordeel (€ 93.167).
Wegen	8	-498.922	N	-38.418	N	De strenge winter heeft voor extra kosten geleid voor het herstellen van de winterschade. Het structurele nadeel wordt veroorzaakt door de decentralisatie-uitkering WUW van p (€ 36.858).
Riolering	9	0		0		
Begraven	11	30.000	V	0		In het eerste kwartaal van 2010 is er een verhoging van de inkomsten rondom het verlengen van de levensduur van het digitaliseren van de grafkaarten.
Reiniging	12	0		0		
Grondbedrijf	14	-155.830	N	0		Een drietal complexen heeft te maken met de kosten voor het aanhouden van deze gronden lozen op de structurele opvang voor rentekosten. Het betreft de rentelasten van de complexen in Tienelswolde, en Verspreide gronden. Het eerstgenoemde complex neemt de kosten voor zijn rekening. Bij deze kostenpost moet worden aangegeven dat het complex alsnog in ontwikkeling wordt gehouden voor gebruik een waardevermeerdering v

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
						<p>bedrag van de afwaardering, incl. re... grondwaarde van de voorgenomen o... inbrengwaarde weer aan het comple...</p> <p>Toelichting per complex:</p> <p>Vriezerbrug-zuid: Tot voor kort is het beleid gevoerd o... planontwikkeling zoals beschreven i... initiëren.</p> <p>Nu is op basis van het collegemanife... planontwikkeling voor deze locatie.</p> <p>Onderzocht wordt de mogelijkheid h... energieontwikkeling te realiseren.</p> <p>In financiële zin is het accent in de p... afwaarderingskosten via de grondex... ontwikkeling te compenseren.</p> <p>Tienelwolde: Voor dit complex geldt dat de instee... gefaciliteerd worden (en kostenverha... de gemeentelijke grondpositie in het... waarde aan de ontwikkelende partij...</p> <p>Na een lange periode van stilte van... twee weken geleden weer actief opg... maximaal inzetten om de planvormin... mogelijk tot overdracht van de gronc... de afwaarderingskosten kunnen wor...</p> <p>Verspreide gronden : Na het vaststellen van de Nota Gron... opsomming is opgenomen van geme... worden afgestoten, is in eerste inst... aanzien van de uitvoering van dat af... Dit vanwege de nadere uitwerking v... voortvloeiende wensen t.a.v. de mog...</p>
Ruimtelijke ontwikkeling	15	-14.319	N	0		<p>De nadelen worden veroorzaakt door... distributieplanologisch onderzoek uit... bijdrage in de voorbereidingskosten... grootschalige waterberging (€ 5.633...</p>
Volkshuisvesting en stedelijke vernieuwing	16	-585.269	N	25.000	V	<p>Het incidentele nadeel wordt veroorz... 665.000) als gevolg van de financiël... tegenover als gevolg van minder kos... minder kosten voor constructiebereke... voordeel wordt veroorzaakt door het... luchtfoto's van programma 16 naar p...</p>

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
Recreatie en toerisme	18	67.840	V	-13.000	N	<p>Incidenteel is er sprake van een voor Paterswoldsemeer (€ 78.840) omdat is geschrapt. Hiertegenover staat een begroting van het recreatieschap Dr verwerkt (€ 11.000). Vanaf 2011 – p verwerkt moeten worden. Structureel 13.000 omdat de ondernemers uit de de TIPS. Vanaf 2011 wordt de toeris cent om deze extra bijdrage te dekk rechtstreeks binnen bij programma 1</p> <p>Over de extra bijdrage aan de TIPS om afspraken/ gewekte verwachting Tegelijkertijd heeft het college eind bijdrage voor TIPS 2010 aan de Ra mogelijkheid is aanwezig dat Colleg aan de TIPS niet voort te zetten. Dit Toeristische Informatievoorziening in komt.</p> <p>In principe is afgesproken dat de TIP gefinancierd worden; daarna is er ee verdere vervolgstategie. Dit lijkt vo om een bijdrage te verminderen. Te toeristenbelasting met 10 cent verho</p>
Economische zaken	19	-73.586	N	0		<p>Er is sprake van extra kosten voor d 8.369) en voor het project baanverle personeelscapaciteit (€ 65.217). Alleen de nog ongedekte uren van d zijn hier opgevoerd; overige uren wo (prioritering). Het betreft incidentele project met hoog politiek afbreukrisic projectstructuur en daarmee wordt h afstemming tussen de verschillende bedrag van € 8.369 betreft een onvo 2009 – heeft te maken met de dynar inzet wordt medio 2010 beëindigd. D gemaakt</p>

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
Welzijn	21	-115.291	N	-19.380	N	<p>Incidenteel zijn er nadelen omdat de Noord tijdelijk in gebruik is gegeven aan Scholenbouwmeesters. Afgesproken onderhoudsgelden (sober doch doelmatig) – vanuit de reserve IAB - € 45.910,- voor deze tijdelijke huisvesting. In 2008 heeft de raad besloten om 3 miljoen beschikbaar te stellen voor de millenaria, gedaan aan de externe betrokkenen. De bedragen beschikbaar worden gestopt voor waterputten en sanitaire voorziening. Er zijn geen bedragen uitgegeven. Verzuimd om de beschikbare budget (50.000 euro) te gebruiken, teruggeloeid naar de algemene middelen. Een nadeel dat zowel een incidenteel nadeel als loonbijstelling van de subsidies op basis van de beschikkingen (gebaseerd op o.a. de besluiten van de raad) die de grote instellingen hebben achteraf worden nabetaald gebaseerd op het VNG-advies. In dit voorstel gaat het om een nabetaling over 2009 en 2010.</p> <p>De nadelen kunnen niet opgevangen worden door het voorstel voor ombuigingen onderdeel van uit maakt.</p>
Kunst en Cultuur	22	-28.590	N	-18.308	N	<p>Voor het ICO in liquidatie (GMR) moet worden gedaan in verband met verzuim (b&w 22-12-2009)</p> <p>Tevens is er sprake van een structureel nadeel ICO (€ 15.118). (b&w 9-2-2010)</p> <p>Een nadeel dat zowel een incidenteel nadeel als loonbijstelling van de subsidies op basis van de bibliotheek (€ 3.190). In de beschikkingen, beleidsregels en de kaderbrieven raadt de raad staat dat loonkosten achteraf worden nabetaald. In dit voorstel gaat het om een nabetaling van het advies. In dit voorstel gaat het om een nabetaling van het advies voor het jaar 2010</p> <p>De nadelen kunnen niet opgevangen worden door het voorstel voor ombuigingen onderdeel van uit maakt</p>
Maatschappelijke zorg en volksgezondheid	23	-12.294	N	-73.602	N	<p>Het incidentele nadeel wordt veroorzaakt door de verplichte anti-discriminatievoorziening voordeel door de griepvaccinatie (€ 12.294)</p> <p>Een nadeel dat zowel een incidenteel nadeel als loonbijstelling van de subsidies op basis van de beschikking aan Noordermaat (gebaseerd op de kaderbrieven raad), staat dat loonkosten achteraf worden nabetaald gebaseerd op het VNG-advies. In dit voorstel gaat het om een nabetaling van het advies.</p>

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
						<p>over 2009 en een aanpassing voor h</p> <p>Een structureel nadeel van €64.210 aan de GGD Drenthe. Met name de ook dit nu wordt berekend op basis v is een GMR.</p> <p>De nadelen kunnen niet opgevangen doordat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in 2009 de lucht er al uit is gehaald - er een voorstel voor revitalisering li van uit maakt
Lokaal onderwijsbeleid	25	-2.260	N	-73.250	N	<p>Het incidentele nadeel wordt veroorz volwasseneneducatie.</p> <p>Structureel worden de nadelen vero leerlingenvervoer (€ 50.000) als gev kan niet eerder dan bij een volgende Voor inburgering is een extra bedrag instapcursussen 15.000 euro. Het R hiervoor 15.000 euro beschikbaar ge taalcoaches (b&w besluit 19 mei 20 hierover afspraken gemaakt.</p> <p>De nadelen kunnen niet opgevangen doordat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - in 2009 de lucht er al uit is gehaald - er een voorstel voor revitalisering li van uit maakt
Sport	26					
Inkomensvoorzieningen	27	197.067	V	75.000	V	<p>Incidenteel is er een nadeel als gev van de ISD AAT (€ 127.933). Een in alsnog mogen indienen van een aan 325.000). Structureel wordt er een v gevolg van aanpassingen in de budg Het gaat hier om wetgeving van het gemeentelijke beleidsvrijheid. Het o dekking van het minimabeleid in pro</p>
Maatschappelijke ondersteuning	28	-331.460	N	52.583	V	<p>Incidenteel zijn er nadelen als gev Meedoenbeleid (€ 300.000) en het a opgeboekte vorderingen PGB (€ 31. een correctie van de abusievelijk du n.a.v. het vaststellen van de kadern naar 28.</p> <p>Voor het meedoenbeleid (open eind beleidswijziging (vermogenstoets) de nog steeds een structureel tekort. V</p>

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
						aangewend om dit tekort te dekken. Voor het Beleidsplan 2011 Werk, Inkomen en Inkomensondersteuning kunnen (v.w.b. het gemeentelijk beleid) maatregelen worden getroffen. Het beleid kan gewijzigd worden door de invoering van de meedoen-premies naar in natura voor de ISD.
Minimabeleid	29	-278.000	N	-53.583	N	Vanaf 2004 zijn de kosten voor kwijtschelding (gemeentelijke verordening) steeds toegenomen als gevolg van hogere kosten (€ 100.000), en het met terugwerkende kracht langdurigheidstoelagen (€ 133.000) en de correctie van de abusievelijk dubbel betaalde langdurigheidstoelagen (€ 28.000) het vaststellen van de kadernota Ka-2011-28. De langdurigheidstoelag komt eveneens voort uit het Inkomen en inkomensondersteuning. Het beleid t.a.v. de kwijtschelding van de Schuldhulpverlening wordt zorgvuldig worden gemaakt. Het beleid t.a.v. de kwijtschelding van de Schuldhulpverlening ingaande 2011 gewijzigd worden.
Arbeidsmarktbeleid	30	-45.980	N	0		Het tekort wordt veroorzaakt door reorganisatiekosten die overeengekomen zijn met Alescon. In 2012 moet er een nieuw contract worden afgesloten. Het kan het participatiebudget ruimte bieden om deze kosten te vervangen. Dit betekent dat er op andere plaatsen in de volwasseneneducatie moet worden bespaard.
Verdeeldienst	intern	-327.813	N	-83.673	N	Incidentele nadelen als gevolg van de reorganisatie (interim, loonsuppletie vml. directeur € 21.000), bijzondere gebeurtenissen (€ 21.000), kosten accountantscontrole (€ 22.432) en advisering (€ 15.000). Extra personeelskosten i.v.m. gladheidsproeven (€ 83.000.) Structurele nadelen als gevolg van de reorganisatie (overeenkomsten (€ 32.673), hogere kosten voor reprografie (€ 5.000) en hogere kosten voor de reorganisatie (€ 26.000).
Verbetering klimaatbeheersing gem.huis	intern	p.m.	N	p.m.	N	

Programma	Nr.	Incidenteel	V/N	Structureel	V/N	Toelichting
Diversen dotatie onderhoud gebouwen				-43.873	N	Door het niet meelopen van de gem bouwindexcijfers ontstaat er een gat uitgaven.
Totaal		-2.292.077	N	-145.395	N	

Onderdeel II

A. Bedrijfsvoering B. Accenten per Programma

(stand van zaken per 1 april 2010)

**De BERAPS 2010 – 1 zijn
opgenomen in een afzonderlijke
bijlage (boekwerk)**

A. Bedrijfsvoering

In de begroting 2010 staan acties en resultaten genoemd. In deze voorjaarsnota geven we de gerealiseerde resultaten aan. De doelen en acties zijn verdeeld naar de resultaatgebieden, die we in de organisatie hebben vastgesteld. Intern gebruiken we een organisatie thermometer, waar de onderdelen ook maandelijks worden gemonitord.

In de paragraaf bedrijfsvoering wordt ingegaan op de plannen en doelen voor de interne organisatie. Naast de reguliere doelen rondom klantgericht en resultaatgericht werken zijn in 2010 de activiteiten en doelen benoemd naar aanleiding van de in 2009 gepresenteerde rapportage BMC. Daarin worden de volgende aanbevelingen gedaan:

1. Het versterken van de bestuurlijk/ strategische advisering en betrokkenheid van het management en speciale aandacht voor de integrale advisering (rollen en verwachtingen).
2. Het ontwikkelen van een stijl van leidinggeven en het verbeteren van de sturing door het management. (rollen en verantwoordelijkheden).
3. Houding en gedrag in de organisatie expliciteren op gedragsaspecten en daarop sturen.
4. Projectmatig werken afstemmen op de besturingsfilosofie en implementeren.

Kort samengevat komt het neer op:

- verantwoordelijkheid nemen;
- verantwoording afleggen;
- je rol nemen in relatie tot je functie en in relatie tot je klanten.

Tenslotte wordt in de paragraaf bedrijfsvoering ingegaan op de kwaliteit van de organisatie en het personeel.

A. Doelen en plannen 2010

De doelen en acties zijn verdeeld naar de resultaatgebieden, die we in de organisatie hebben vastgesteld. Intern gebruiken we een organisatie thermometer, waar de onderdelen ook maandelijks worden gemonitord.

Klantgerichtheid

Actie/ resultaat	2009	Doel 2010	Toelichting en s.v.z. op 1 april 2010
Klanttevredenheids-onderzoek	Goed	Goed	De verwachting is dat de uitkomsten van de klanttevredenheidsonderzoeken naar de telefonie, het loket publiekszaken en de website, eind mei bekend worden gemaakt.
Brieven raadsfracties	Matig	Goed	Doel is om alle brieven aan de raad tijdig te beantwoorden. Daarnaast willen wij verder werken aan het duidelijke en begrijpelijk schrijven van brieven aan de gemeenteraad. Doel: tijdigheid en

			<p>kwaliteit. Hiervoor zijn in het voorjaar schrijfttrainingen georganiseerd voor het opstellen van B&W- en raadsvoorstellen. Wat het feitelijke resultaat is van deze training zal nog worden onderzocht aan de hand van de kwaliteit van de B&W- en de raadsvoorstellen.</p>
Brieven van burgers	Matig	Voldoende	<p>Ook hier is het streven dat we de brieven tijdig en begrijpelijk beantwoorden. In 2009 is ca 95% van de brieven tijdig afgehandeld. Wij streven naar een verbetering tot 98%. Doel: tijdigheid en kwaliteit. Op de peildatum van 1 april 2010 zitten een aantal afdelingen nog onder de norm van 98%</p>

Medewerkers en interne processen

Actie/ resultaat	2009	Doel 2010	Toelichting en s.v.z. op 1 april 2010
Medewerkers- tevredenheid	-	7.5	In 2008 heeft een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) plaatsgevonden met een totaalscore van 7,5. De aandachtspunten zijn per team en afdeling opgepakt. Een score van 7,5 vinden we een goede score.
Interne communicatie, intern personeelsblad	Vol- doende	Goed	In 2009 is gestart met een personeelsblad. Inmiddels zijn er 5 nummers verschenen. De reacties zijn positief. Het blad wordt ook verzonden aan de raadsleden en de vrijwillige brandweer. Wekelijks vindt een terugkoppeling plaats naar de medewerkers uit B&W en MT vergaderingen plaats en is er veel aandacht voor afdelingsoverleggen. Ook ons intranet heeft een belangrijke functie verworven in de communicatie naar medewerkers toe.
Introductie nieuw personeel en personeelsbije- komsten	Goed	Goed	Op een gestructureerde manier worden de introductiebijeenkomsten nieuw personeel georganiseerd. Inmiddels is het programma wat aangepast. Tijdens deze bijeenkomsten wordt ook de ambtseed afgenomen.

Resultaatgerichtheid

Actie/ resultaat	2009	Doel 2010	Toelichting en s.v.z. op 1 april 2010
Voortgang activiteiten programma's en interne organisatie	Vol- doende	Goed	De voortgang van de activiteiten en doelen wordt 3 maandelijks gerapporteerd. Daarnaast is er maandelijks inzicht in de voortgang van de interne doelen van de bedrijfsvoering. De voortgang is voldoende, afwijkingen worden gemeld.
P&C cyclus	Vol- doende	Goed	Wij vinden het als een lerende organisatie belangrijk dat we in de Planning & Control cyclus niet alleen rapporteren over voortgang, maar dat de aanbevelingen worden ingezet en tot

			verbeteringen leiden. De bevindingen van de accountant en de bevindingen van de concerncontroller worden opgepakt.
Ontwikkelingen en stuurgetallen	Matig	Voldoende	In 2009 zijn we gestart om met de gemeenteraad tot verdere afspraken komen over deze indicatoren. Ook de resultaatafspraken met "derden" is een onderdeel van de aandachtspunten.

Samenwerkingsgerichtheid

Actie/ resultaat	2009	2010	Toelichting en s.v.z. 2010
Integraal werken	Matig	Goed	Nadat we in 2009 rondom projectmatig werken een verdere verbetering doorvoeren worden in 2010 alle complexe vraagstukken en projecten georganiseerd met een projectcontract. Dat borgt dat we vooraf over de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en over de risico's hebben nagedacht. Ook rond kleinere "alledaagse" vraagstukken is integraal werken een aandachtspunt, maar nog niet altijd een vanzelfsprekendheid. Met opdrachtgevers binnen het MT, en ook de afstemming van gerelateerde projecten onder dezelfde opdrachtgever wordt geborgd dat integraal werken en afstemming plaats vindt.

B. Aanvullende doelen en acties uit het verbeterplan

De aandachtspunten uit de rapportage van het bureau BMC worden al in 2009, en verder in 2010 uitgewerkt. De gemeenteraad is op 1 december 2009 in een informatieavond geïnformeerd over de voortgang en het vervolg.

In februari 2010 is dhr. J. van Muijen begonnen als gemeentesecretaris /directeur. Ook zijn begin 2010 een nieuw afdelingshoofd voor de afdeling Publiekszaken (PuZa) en een afdelingshoofd Bestuurs en Management ondersteuning (BMO) benoemd. Nu het management weer op sterkte is wordt een managementontwikkeltraject gestart, gericht op de ontwikkeling van management en organisatie.

C. Personeel

Verzuim en meldingsfrequentie

	Dec 2007	Dec 2008	September 2009	April 2010	Doel 2010
Bruto verzuim ziekte	6,03	5,91	5,80	5,79	5,00
Meldingsfrequentie	1,55	1,74	1,73	1,77	1.5

- Wij streven naar een ziekteverzuim van 5% en een meldingsfrequentie van 1.5.

ARBO en preventie

- In 2009 is een Risico inventarisatie en evaluatie (RI&E) voor zowel de werf als het gemeentehuis uitgevoerd. De verbeteringen worden in 2010 opgepakt. Voor 2009 is een arbojaarverslag opgesteld. Inmiddels wordt onderzoek gedaan naar de klimaatproblematiek binnen ons gemeentehuis.

Arbeidsmarkt en inleen derden

Wij willen erg zorgvuldig omgaan met het inlenen van derden, met name ook gelet op de terreinen en werken waarvoor derden worden ingeleend. Wij willen er voor zorgen dat kennis en expertise binnen de organisatie blijven, en dat deze werkzaamheden zoveel mogelijk door eigen medewerkers worden uitgevoerd.

Bij inleen derden gaat het primair om de inhuur van extra capaciteit en/of deskundigheid. Het overzicht hieronder geeft aan wat onze externe inleen is geweest in 2008, 2009 en het 1^e kwartaal van 2010.

	2008	2009	1 ^e kwartaal 2010
Projecten en leiding (grondbedrijf en interne afdelingen)	€ 1,3 miljoen	€ 1,1 miljoen	€ 287.618
Expertise (specifieke kennis voor uitvoering regulier werk)	€ 0,2 miljoen	€ 0,8 miljoen	€ 56.389
Uitbesteed werk (seizoenkrachten beheer openbaar groen)	€ 0,2 miljoen	€ 0,25 miljoen	€ 6.850
Invulling vacatures en benodigde capaciteit (reguliere werkzaamheden interne organisatie)	€ 1,0 miljoen	€ 1,4 miljoen	€ 334.812

De dekking van deze gelden komt uit de begroting en uit vacaturegelden. Daarnaast zijn er aanbestedingen voor werken derden (directievoering, toezicht en uitvoering) van bijvoorbeeld infrastructurele werkzaamheden (wegen, riolering).

D. Huisvesting

In maart van dit jaar heeft een temperatuuronderzoek plaatsgevonden door BAM Techniek. Reden van het onderzoek is dat regelmatig klachten door medewerkers worden geplaatst naar aanleiding van het klimaat in het gemeentehuis te Vries. Met name hoge en lage gevoelstemperaturen worden gemeld.

In het rapport wordt geadviseerd in de raadzaal de huidige convectoren te vervangen door grotere convectoren of lage radiatoren met een groter vermogen. Met deze wijziging zal de raadzaal koeler gehouden kunnen worden dan nu het geval is.

Op de tweede verdieping (bestuursvleugel) zijn met name klachten over te hoge temperatuur. Uit meting is gebleken dat de temperatuur in de middag kan oplopen tot ruim 23 graden. Gezien het huidige ontwerp met een centrale afzuiging is aan deze hoge temperatuur weinig te doen zonder te investeren. Een optie is het aanbrengen van gescheiden koeling op de tweede verdieping. Als dit uitgevoerd wordt met watergekoelde units, dan komt dit ten gunste van de balans van de bron.

Omdat het onderwerp klimaat nog niet eerder als nieuw beleid is aangevoerd en in de huidige situatie geen nieuw beleid aangenomen wordt, wordt dit onderwerp als p.m.-post opgevoerd in de voorjaarsnota.

E. Efficiency

In het kader van het zoeken naar structurele middelen, om ingezette voorstellen voor nieuw beleid ook voor de komende jaren te kunnen effectueren, wordt in de interne organisatie een onderzoek naar efficiency uitgevoerd. Doel daarbij is om besparingen te realiseren, waarbij zo min mogelijk de kwaliteit van de dienstverlening en de “buitenwereld” wordt geraakt. Naast al bestaande opgaven voor het realiseren van efficiency van ca € 300.000 wordt ernaar gestreefd, dat uiterlijk in 2012 nog 3% aan efficiencymaatregelen kunnen worden gerealiseerd, zijnde ca € 350.000. De verwachting is, dat deze 3% wel de kwaliteit negatief beïnvloedt en dat de buitenwereld wordt geraakt. Zeker gelet op het gegeven, dat uit de benchmark van Berenschot naar voren komt, dat de organisatie in vergelijking met andere gemeenten niet teveel formatie heeft.

F. Opleidingen

Wij streven ernaar de opleidingsbudgetten op een niveau te krijgen dat voldoende middelen beschikbaar zijn voor het ondersteunen van organisatiebrede en individuele ontwikkelingen. In het kader van het verbeterplan voor 2010 zijn extra opleidingen en trainingen noodzakelijk

G. Financiële crisis

De financiële crisis, die sinds het najaar 2008 een grote omvang kent, is een directe aanleiding voor ons om rondom een aantal thema's de vinger extra goed aan de pols te houden. Wij onderscheiden daarbij de volgende thema's:

- Algemene uitkering, financiële ontwikkelingen en treasury;
- Ontwikkelingen grondexploitatie, verkopen kavels en woningen en markt van bouwen en verbouwingen;
- Economische zaken en werkgelegenheid;
- Ontwikkeling markt van aannemers (utiliteitsbouw en infrastructurele werken), waaronder prijsontwikkelingen;
- Interne organisatie, flexibiliseren van de (personeels) kosten, pensioenen en arbeidsvoorwaarden en overige effecten.

Ook in 2010 zullen wij regelmatig de ontwikkelingen beoordelen en maatregelen en keuzes bespreken.

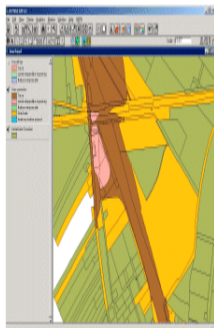

B. Accenten per programma, voortgang per april 2010

DUURZAME ONTWIKKELING EN LANDSCHAPPELIJKE KWALITEIT

Waar je ook bent in Tynaarlo: ervaar ons landschap met allure om je heen. Waardevolle natuurgebieden, cultuurhistorie en schitterende beschermde dorpsgezichten. Je ziet een ruimte met mogelijkheden. Met onmogelijkheden en met kansen en bedreigingen. Ons landschap is om te koesteren, wij lenen het immers van de generaties na ons. Dit vraagt om ordening. Om een actieve grondpolitiek met een visie op de regio. Een visie op landschap en woningbouw. En die hebben we! Met respect voor mens en milieu. Met ons milieubeleid streven we naar een duurzame gemeente. Zo lopen wij met ons milieubeleid voorop als het gaat om het verbeteren van de waterkwaliteit in onze beken, meren en rivieren, maar ook als het gaat om energiebesparing en duurzaam bouwen.

Programma 14 Grondbedrijf

Voor de kavelverkoop op Vriezerbrug is een voorzichtige prognose van uitgifte opgesteld. In de geactualiseerde grondexploitatie wordt tevens rekening gehouden met contractontbinding van de verkoop van de zichtlocatie aan de A28, groot 10.317 m²

Voor Ter Borch staat de start van de uitgifte van het tweede deel van de Waterwijk in de bouwvak 2010 gepland. Zoals al in de vorige Berap gemeld wordt vanwege de slechtere (veen)grondslag in het noordelijk plandeel momenteel bezien hoe en wanneer de Rietwijk-ontwikkeling, via het bouwrijpmaken, kan worden gestart en welke financiële consequenties dat, tezamen met de evt. consequenties voor de noordelijke ontsluitingsweg, heeft op de grondexploitatie. Verwacht wordt dat deze duidelijkheid bij de Najaarsnota kan worden verschaft.

De overige locatieontwikkelingen (Oude Tolweg, Grote een, etc.) liggen qua planvorming, bouwrijpmaken, en uitgifteplanning, op schema.

Een particuliere initiatiefnemer, RVG, is druk doende met het opstellen van een ontwikkelplan voor het centrum van Eelde. De eerste contouren van een grondexploitatieplan zijn eind 2009 inzichtelijk geworden. RVG lijkt nog steeds in staat en bereid om tezamen met de andere particuliere grondeigenaren en belanghebbenden in het gebied, een bouwplan te ontwikkelen op basis van vooraf te sluiten exploitatieovereenkomsten. De nu, na de Intentieovereenkomst, te maken nadere afspraken over de te volgen procedure om te komen tot het sluiten van die overeenkomsten en te starten met de planologische procedures ter realisatie van het te ontwikkelen bouwplan worden in de 1^e helft 2010 voorzien.

Zoals in de Jaarrekening 2008 al is aangekondigd is er hard gewerkt aan het opstellen van een gewijzigd ontwikkelplan voor het woningbouwgedeelte van

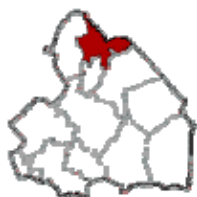
het project Zuidoevers Zuidlaardermeer. Deze wijziging wordt wenselijk geacht om de locatie aantrekkelijker te maken voor een bredere groep woonconsumenten. Dit geeft geresulteerd in een wijziging van het plan. De financiële vertaling van deze planwijzigingen is in beeld gebracht in de nieuwe, geactualiseerde grondexploitatieopzet. Deze is bij de Jaarrekening OBt 2009 gevoegd. De second opinion is nog niet afgerond. Deze zal ruimschoots voor de behandeling van de Jaarrekening OBt 2009 in de raad zijn afgerond.

De terugkoppeling van het (on)haalbaarheidsonderzoek van herontwikkeling voorzijde en behoud evenementenfunctie achterzijde van het PBH-complex aan de raad staat nu halverwege 2010 gepland.

Aanpassing exploitatie
2010

€ 155.830,- N

Programma 15 Ruimtelijke Ontwikkeling

Binnen programma 15 lopen de meeste zaken conform planning. Een aantal projecten of producten zijn in het eerste kwartaal vastgesteld, danwel is een concept-rapport opgeleverd. Twee projecten lopen en zijn door hun karakter of aard- omvang zeker vermeldenswaard. Tenslotte wordt gewerkt aan ofwel een actualisering van het structuurplan, ofwel worden kaders aangegeven van in het structuurplan aangegeven locaties (zoals Nieuwe Stukken).

Gerealiseerd en/ of vastgesteld

1. Uitvoeringsprogramma Landschapsontwikkelingsplan: Het uitvoeringsprogramma LOP is het eerste kwartaal van 2010 opgesteld en vastgesteld door het college. In het uitvoeringsplan heeft een prioritering plaatsgevonden van alle in het LOP genoemde projecten. Voor 2010 is een vijftal concrete project benoemd.

2. Atlas van Tynaarlo: De Atlas is in boekvorm op 18 februari 2010 opgeleverd. Op dit moment wordt nog gewerkt aan de digitale versie van de Atlas.

3. Plattelandsbeleid: Door de ondertekening van het convenant tussen adviesraad en college op 30 maart 2010 is de adviesraad Platteland en Kleine kernen van start gegaan. Tevens heeft in alle dorpen de eerste schouw met de plattelandscoördinator plaatsgevonden.

Concepten opgeleverd

1. Koningsas: In het kader van de Regio Groningen Assen wordt uitvoering gegeven aan het projectplan dat in 2009 is opgesteld voor het investeringsgebied Koningsas, gericht op een integrale kwaliteitsambitie voor de regio GA. De gemeente Tynaarlo fungeert hierbij als trekker. Het rapport 'quick scan kenmerken en kwaliteiten' dat alle bestaande kwaliteiten en plannen in het Koningsasgebied heeft geïnventariseerd is gereed. Een tweede rapport, 'leven en beleven in het Land van de Koningsas' dat het concept en de strategie beschrijft is tevens gereed. Vaststelling wordt voorzien in het tweede kwartaal.

2. Bestemmingsplan buitengebied: In het eerste kwartaal heeft het opstellen van de concept Nota van Uitgangspunten plaatsgevonden. Deze nota is het eerste beleidsstuk dat conform afspraken aan de Adviesraad Platteland wordt voorgelegd (tweede kwartaal). Op basis hiervan zal de Nota van

Uitgangspunten worden vastgesteld en terinzage worden gelegd.

Lopende projecten

1. Bestemmingsplan baanverlenging Groningen Airport Eelde: Na berichten uit Brussel eind 2009 is het voorontwerp bestemmingsplan baanverlenging Groningen Airport Eelde begin 2010 terinzage gelegd. Gekoppeld aan het bestemmingsplan voor de baanverlenging wordt voorts gewerkt vanuit dit programma aan een bestemmingsplan voor de geluidcontouren, alsmede het compensatieplan.

2. Locatie Metaal Vries: Op basis van de resultaten van de quick scan uit 2009 (Voorkeursscenario van een MFA met sportvelden) wordt er samen met de provincie Drenthe gewerkt aan de haalbaarheid en uitvoerbaarheid van deze herontwikkeling.

3. Actualisering bestemmingsplannen (zie hiervoor kredieten)

Actualisering van structuurplan

De duurzame ruimtelijke ontwikkeling vraagt soms om een actualisering van het structuurplan op een aantal locaties, danwel dat uitvoering wordt gegeven aan een voornemen uit het structuurplan. Het betreft de volgende locaties:

1. Centrum Paterswolde: Ten behoeve van een optimale winkelstructuur wordt een distributieplanologisch onderzoek uitgevoerd voor Eelde-Paterswolde. Uitgangspunt hierbij vormen de gemaakte keuzes uit het structuurplan van 2006. De inzet vindt vanuit dit programma plaats gericht op een goed functionerend boodschappencentrum in Paterswolde.

2. Centrum Zuidlaren: In het centrum van Zuidlaren ligt een vijftal herontwikkellocaties, waarvan de Prins Bernard Hoeve er één is. Gewerkt wordt aan een integrale stedenbouwkundige visie voor het centrumgebied; het brinkenplan is hierin geïntegreerd.

Aanpassing exploitatie
2010

€14.319,- N

Programma 16 Volkshuisvesting

Sinds eind 2008 is duidelijk geworden dat de kredietcrisis van grote invloed is op de woningbouw en de volkshuisvesting. Dit heeft niet alleen gevolgen voor de investeringsruimte van de plaatselijke corporaties maar ook voor de verkoopmogelijkheden van bestaande woningen in de gemeente en in het verlengde daarvan de doorstroming op de woningmarkt.

Samenwerking in de regio Groningen-Assen

In 2009 is de regionale woningbouwopgave al met ruim 25 procent verlaagd. In 2010 wordt in de regio Groningen-Assen opnieuw gekeken of de geformuleerde opgave nog in overeenstemming is met de actuele inzichten. De input hiervoor komt uit een regionaal woonwensenonderzoek. In de zomer van 2010 moet dit onderzoek zijn afgerond. Dit onderzoek levert samen met een analyse van de meest recente demografische gegevens de input voor een herijking van de woningbouwopgave. De besluitvorming wordt voorbereid voor het najaar van 2010.

Uitvoering Woonplan

Het Woonplan is geëvalueerd. De ambitieuze doelstellingen van het Woonplan zijn niet volledig gehaald omdat een aantal (her)ontwikkellocaties nog niet van

de grond is gekomen. In 2010 blijft realisering van met name de kwalitatieve aspecten van het woonplan de inzet. Daarmee wordt ook de komende tijd een accent gelegd op de bouw van woningen voor ouderen en in het verlengde daarvan op de doorstroming in de bestaande woningvoorraad. Het is ook juist de bestaande voorraad die starters de meeste kansen biedt. De plaatselijke corporaties onderschrijven deze accenten. SEW richt zich op 2010 met name op de herstructurering van de wijk Nieuwe Akkers en Woonborg heeft zich voorgenomen de locaties Tienelswolde in Zuidlaren en ACM/Tynaarlosestraat in Vries een nieuwe impuls te geven. Het voornemen is in 2011 een nieuw Woonplan in voorbereiding te nemen. Tenslotte wordt geparticipeerd in de door de provincie Drenthe geïnitieerde regionale woonvisie Noord- en Midden Drenthe.

Bouw- en Woningtoezicht

Veranderde marktomstandigheden

Ook in het aantal ontvangen schets- en bouwplannen zijn de veranderde marktomstandigheden terug te vinden. Net als in 2009 was er in de eerste twee maanden van het jaar een terugloop in het aantal aanvragen om bouwvergunningen en schetsplannen. De plannen die binnenkwamen betroffen vooral kleine ingrepen die weinig leges met zich meebrengen. In maart is het aantal aanvragen aangetrokken. Dit is een patroon dat in de bouwwereld gebruikelijk is. In de eerste drie maanden van 2010 zijn er meer aanvragen ontvangen dan in de eerste drie maanden van 2009.

Er zijn in verhouding tot de jaren 2006-2008 aanzienlijk minder plannen voor het oprichten van woningen. Hierin zijn de veranderde marktomstandigheden te herkennen. Ook speelt een rol dat bijvoorbeeld in Ter Borch de nieuwe kaveluitgifte pas medio 2010 plaatsvindt. De laatste beschikbare kavels zijn verkocht. Er kunnen weer bouwvergunningen worden verleend na de verkoop van de nieuwe kavels. De ervaring heeft ons geleerd dat dit inhoudt dat de eerste bouwvergunningen waarschijnlijk begin 2011 worden verleend. Als gevolg hiervan zullen er in 2010 maar weinig bouwvergunningen voor nieuwbouw in Ter Borch worden verleend.

De eerste bouwvergunningen voor Oude Tolweg-Zuid zijn inmiddels wel verleend. Er is al een aantal kavels verkocht, ook zijn er al kavels in optie gegeven. Dit levert een positieve bijdrage aan de leges. Toch blijft er een aanzienlijk aantal bouwvergunningaanvragen dat een laag bedrag aan leges opbrengt. De verwachting voor de te ontvangen leges in 2010 moet daarom naar beneden worden bijgesteld.

Voor Ter Borch was de verwachting € 515.000, dit is naar beneden bijgesteld met € 365.000. Voor de overige vergunningen was de verwachting € 750.000, dit is naar beneden bijgesteld met € 300.000. Hierin zitten € 74.000 minder inkomsten uit leges vanwege de welstandstoets.

€ 560.269N

Aanpassing exploitatie
2010

Programma Monumentenzorg

17

Vergunningverlening en voortgang: Voor 5 objecten lopen er procedures of

is de gemeente Tynaarlo in contact met de eigenaar over de advisering. Het gaat hierbij om zowel rijks- als provinciale monumenten. De gemeente is voornamelijk het loket waar aanvragen van initiatiefnemers binnenkomen en worden afgehandeld (het college van GS verleent de vergunning). In 2 gevallen gaat het om toezicht op de uitvoering van reeds vergunde projecten.

Toezicht/ handhaving: De gemeente wil het cultuurhistorisch erfgoed beschermen door actieve handhaving bij ingrepen in beschermde stads- en dorpsgezichten en bij beschermde monumenten.

Nieuwe erfgoedverordening: Inmiddels is de nieuwe erfgoedverordening klaar wat betreft module a, Monumenten en module b, archeologie. Het bevindt zich in het stadium van concept. De Erfgoedverordening gaat de huidige monumenten-verordening 2004 vervangen. De archeologie is door de regioarcheoloog getoetst. De verordening krijgt een laatste toetsing aan het beleid van het ministerie van OC&W, Modernisering monumentenbeleid en de Wabo en kan hierna worden vastgesteld.

Advisering monumenten in gemeentelijk eigendom

Instandhouding van de panden in gemeentelijk eigendom dient geoptimaliseerd te worden. De objecten kennen weinig achterstallig onderhoud. De restauratie van de molenshuur in Oude Molen is gereed.

a. De molen zelf kent voorts nog een tweetal aandachtspunten:

1. de velgen van het spoorwiel moeten nog gerepareerd worden (niet urgent).
2. de keer- en weerstijl van eikenhout zijn aangetast door zwam (urgent). Bij verdere aantasting kan dit ten koste gaan van de steunfunctie en ook kan de zwam de draagbalk van de horizontale balk van de wieken aantasten. Er is opdracht verstrekt voor reparatie (uitvoering week 33, 2010).

b. Het inspectierapport 2009 van de Monumentenwacht en een onderzoek van de firma Stoel 2003 geven aan dat de klokkenstoel van de kerk in Zuidlaren in slechte staat verkeerd en dat aanpak hiervan urgentie verdient. Een aanvullend onderzoek naar de staat en de te verwachten reparaties is gestart en dient meer inzicht te geven in de totale kosten van een restauratie.

c. Begin 2010 is de dakkapel aan de achterzijde gerepareerd. Verder is het dak van verenigingsgebouw De Pan toe aan renovatie. In 2010 wordt de urgentie in kaart gebracht.

d. De vijzel van de molen in De Groeve dient te worden vervangen op relatief korte termijn. Hiertoe is een offerte gevraagd. Voor een verblijfsruimte voor de molenaars bij de molen wordt voorts onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor uitbreiding van de toiletunit.

Erfgoedatlas voor Tynaarlo: Met de Erfgoedatlas van Tynaarlo, zowel digitaal als in boekvorm, beschikt de gemeente Tynaarlo over een uniek instrument om burgers te informeren over de kwaliteiten die wij hebben. De Erfgoedatlas is 18 februari opgeleverd en gepresenteerd. De digitale atlas is nog niet beschikbaar via internet. In het tweede kwartaal wordt voortgang verwacht.

Open monumentendag (OMD 2010): In september is het weer OMD. De gemeente Tynaarlo ondersteunt en coördineert de OMD. De voorbereidingen lopen volop, gericht op de OMD op 11 september 2010. Het thema is 'De smaak van de 19de eeuw' en kan ruim worden ingevuld. Samen met de bibliotheken zal gekeken worden naar een relatie met de Culturele Uitdag.

Aanpassing exploitatie
2010

Archeologie: vanaf 1 februari is de regioarcheoloog 1 dag per week aanwezig. De regioarcheoloog is tevens voor de gemeente Borger-Odoorn aan de slag. Hij is aanspreekpunt voor archeologische zaken en begeleidt de totstandkoming van de gemeentelijke archeologische beleidswaardenkaart. Inmiddels zijn wij als gemeente gestart met de aanbesteding van deze kaart. De samenwerking met de andere Hondsruggemeenten wordt vorm gegeven in overlegsessies voor uitwisseling van ervaringen en beleidsmatige en grensoverschrijdende keuzes onder begeleiding van de provinciaal archeoloog.

€0,-

GOED WOONKLIMAAT

Heerlijk! Wonen en leven in het groene contrast tussen Assen en Groningen. De gemeente Tynaarlo... er leven betrokken inwoners, betrokken ondernemers, betrokken ouderen en jongeren... en met hen een betrokken gemeentebestuur. Mensen die de kwaliteit van leven hier waarderen. Wij bieden onze inwoners een veilige woonplaats. Met veilig ingerichte wegen en een verbeterd openbaar vervoer zorgen wij voor een goed bereikbare gemeente.

Tynaarlo speelt ook in op andere veiligheidsrisico's in de samenleving. We kunnen niet alle risico's wegnemen. Wel besteden wij veel aandacht aan de veiligheid in onze gemeente. Zo is er een bedrijfszekere Brandweer, zowel in materiële als personele zin. Maar ook zetten we stevig in op preventie. We werken samen met verschillende besturen en diensten om adequaat op te kunnen treden bij rampen en grote ongelukken. De gemeente heeft bij de bestrijding hiervan een grote verantwoordelijkheid. We steken daarom veel energie in training en oefening van ons gemeentelijk apparaat. Vooral ook voor de kwetsbare groepen steken wij concreet de handen uit de mouwen.

Het klimaat verandert. Wij steken onze energie in het milieu. Het raakt ons allemaal, en niet alleen in onze portemonnee hopen wij. Ook in ons gedrag. Samen met onze burgers en ondernemers werken we graag verder aan een beter milieu. Door de effecten van ontwikkelingen zoals klimaatverandering en verstedelijking is een goed rioolstelsel belangrijk. Bovendien werken we met het scheiden van schoon en vuil water aan een beter milieu. Ons groene landschap met waardevolle bomen stellen we veilig. Niet alleen in plannen maar ook met concrete acties. Met een eigentijds oog afgestemd op landschap, groen en cultuurhistorie.

Programma Brandweer en rampenbestrijding

3

Aantal tijdelijke gebruiksvergunningen voor evenementen: Voor een aantal evenementen is op grond van gewijzigde regelgeving geen tijdelijke gebruiksvergunning meer nodig. De te stellen voorwaarden worden opgenomen in de evenementenvergunning. Hierdoor blijft het beoordelings- en adviseringswerk wel aanwezig, maar wordt geen aparte vergunning meer verstrekt.

Gemeentelijk Rampenplan: De extra ondersteuning van de AOV is in 2009 bezig geweest met de actualisatie van het gemeentelijke rampenplan. In het verlengde daarvan is een inventarisatie gestart om te onderzoeken wat nodig is om een professionaliseringslag m.b.t. bereikbaarheid en kennisniveau van de uitvoerenden te laten plaatsvinden.

Het uiteindelijk vaststellen van het rampenplan is eind 2009 niet gelukt

vanwege ad-hoc werkzaamheden voor de dreigende griep пандemie en de landelijke BZK – oefeningserie RADAR en staat gepland voor april 2010

Implementatieplan IRP GAE: De ontwikkeling van het implementatieplan IRP GAE is een gevolg van de evaluaties van incidenten en oefeningen op Groningen Airport Eelde. Het implementatieplan moet multidisciplinair de kennis en procedures met betrekking tot het IRP GAE versterken.

Professionalisering rampenbestrijding: De professionalisering van de rampenbestrijding is een continu proces wat mede op basis van de rapporten over brand De Punt en de uitkomsten van RADAR regionaal is gestart in 2010. De eerste regionale ontwikkelingen op gebied van de crisismanagement organisatie (CMO) moeten in 2010 doorgevoerd worden. In dat kader moeten alle nieuwe functionarissen in de gemeentelijke rampenbestrijding in 2010 op basisniveau opgeleid en geoefend zijn.

Handhaving gebruiksbesluit: De invoering van het Gebruiksbesluit maakt het noodzakelijk de handhaving te herzien, waarbij andere prioriteiten en frequenties worden gekozen door het invullen van de risicomatrix. Voor het vullen van die matrix wordt een controleslag uitgevoerd. De planning van deze controleslag ligt, mede door inhuur van extra capaciteit, op schema.

Samenwerking brandweer

- **AaTyn** (Tynaarlo & Aa en Hunze): per 20 april is deze samenwerking een feit. 2009 is gebruikt om het bureau AaTyn vorm te geven en een bedrijfsvoeringplan op te stellen voor 2010 en 2011. Dit plan zal in januari 2010 door het college worden vastgesteld nadat het in december 2009 door het Bestuurlijk Overleg AaTyn is geaccordeerd.
- Binnen het district Noord&Midden-Drenthe is een projectgroep gestart die de vorm en omvang van samenwerking tussen de vijf gemeenten in N&M-Drenthe op brandweergebied nader uitwerkt. In april 2010 is een beslisdocument opgesteld met een routeplan om te komen tot verdergaande samenwerking tussen de vijf gemeenten in Noord-&Midden Drenthe. Stip op de horizon is om in 2011 te komen tot een centrale back-office voor de brandweer. Medio juni 2010 vindt, na een voorlichtingsronde, definitieve besluitvorming over het te volgen traject plaats.

Huisvestingsplan brandweer. Omdat het onderzoek breder wordt uitgevoerd dan eerst werd verwacht, zijn via de voorjaarsnota 2009 financiën gevraagd en verkregen. Daarom is het "project huisvesting brandweer" pas in oktober gestart, met als doel: *'Hoe kan de huisvesting van de brandweer uitrukposten Vries, Zuidlaren en Eelde voor de komende 15 jaar op een efficiënte wijze in overeenstemming met de huidige brandweerfunctionele eisen geschikt worden gemaakt.*

Rapportage hierover zal in het eerste kwartaal 2010 gereed zijn, waarna besluitvorming kan plaatsvinden. In de eerste helft van 2010 zijn de grootste ARBO-knelpunten aangepakt..

Rookmelderproject: Het is noodzakelijk de burger meer bewust te laten worden van de eigen verantwoordelijkheid als het gaat om de eigen veiligheid, waaronder bij brand. Het aanbrengen en onderhouden van rookmelders in huis is daar een belangrijk hulpmiddel bij van.

De Hulpverleningsdienst Drenthe heeft in september 2009 de resultaten van een onderzoek naar de opkomsttijden van de brandweer gepresenteerd,

waarna gericht actie genomen kan worden op de risicovolle gebieden. In mei 2010 zal aan het bestuur de keuze worden voorgelegd met welke prioriteiten en activiteiten het project van start gaat.

Brand de Punt. Op 9 mei 2009 is de eerste herdenking gehouden

In de tweede helft van 2009 zijn de volgende acties afgerond:

- uitkomst onderzoek Arbeidsinspectie en de Onderzoeksraad voor de Veiligheid;
- samenstellen en uitbrengen herinneringsboek.

Vanaf januari 2010 beginnen de voorbereidingen voor de tweede herdenking en de besluitvorming over de vorm van een definitief lokaal monument.

In 2010 zal nog het hoger beroep tegen de scheepswerfeigenaar dienen.

Vanuit het (brandweer-) land zijn er op twee sporen vragen gesteld richting Tynaarlo. Enerzijds groeit de vraag om de ervaringen en leerpunten vanuit het incident te komen uitdragen in diverse regio's. Anderzijds wordt gevraagd mee te werken aan de uitwerking en implementatie van de leermomenten en daaraan gerelateerde procedurewijzigingen in de les- en leerstof van de brandweer. Deze activiteiten doen een beroep op de beschikbare capaciteit en werkwijze van het Team Veiligheid en de brandweer Tynaarlo.

Aanpassing exploitatie
2010

€36.942,- V

Programma Openbare orde en veiligheid

4

Handhaving

Per 1 april 2009 is de functie controle & handhaving ingevuld en is daadwerkelijk begonnen met het uitwerken van de splitsing op persoonsniveau van afgifte en controle&handhaving. Er zijn echter twee redenen waardoor uitvoering van de handhaving op de bijzondere wetten verschoven wordt naar 2010. Enerzijds is dat de implementatie van het verbeterplan BMV n.a.v. het VROM – onderzoek naar vergunningverlening & handhaving, waarbij de controle & handhaving gebruiksvergunning / gebruiksbesluit voorrang heeft. Anderzijds is dat de (overigens landelijk) vertraging met betrekking tot verschuiving van controle op de Drank&horecawet van VWA naar de gemeenten.

Veiligheidsplan

De kadernota integrale veiligheid 2010-2014 is in februari door de raad vastgesteld. Het uitvoeringsplan 2010 is door de lokale driehoek in april vastgesteld.

Evenementenbeleid

De actualisatie van het evenementenbeleid wordt het najaar 2010 gerealiseerd.

Nota alcoholmatig 12 tot 16 jaar

De nota alcoholmatiging wordt in samenwerking met de afdeling Beleid en Projecten ontwikkeld. Er wordt aansluiting gezocht bij het Actieprogramma “aanpak schadelijk alcoholgebruik jongeren 2009-2013” van de VDG.

Pilot toezichthouders

Maart 2010 is gestart met de pilot inzet toezichthouders in het publieke domein.

Eind 2010 wordt deze pilot afgerond en geëvalueerd. De evaluatie vormt de basis voor het advies van het college aan de raad over een eventueel vervolg van toezicht in het publieke domein door de gemeente.

Cijfers integrale veiligheid

Vanwege een verandering in het registratiesysteem bij de politie kunnen geen representatieve cijfers weergegeven worden. Halverwege 2010 worden lokale cijfers verwacht die aansluiten op de veiligheidsvelden genoemd in de kadernota integrale veiligheid.

Aanpassing exploitatie
2010

€0,-

Programma **Wegen** 8

Wegen

BOR - In 2005 is een start gemaakt met het schouwen van de verschillende verhardingonderdelen. Eind september 2006 hebben we hier een vervolg aangegeven, waardoor de waarderingscijfers voor BOR helder in beeld komen. Door de afgelopen lange winter zijn we iets terug gelopen in ons Bor niveau. We duiken net onder de zes. De verwachting is dat we met de aanbestedingsvoordelen die er te verwachten zijn weer net boven uitkomen.

Onkruid bestrijding op verhardingen

De onkruidbestrijding op verhardingen is op basis van een beeldbestek en duurzaamheidscriteria Europees aanbesteed voor de duur van 2 jaar, met een optie om de opdracht met 2 jaar te verlengen. Momenteel loopt de aanbestedingsprocedure nog.

Aanleg voorzieningen gehandicapten in het openbare gebied, incl. de toegangen naar gemeentelijke, publiek aantrekkende gebouwen

Op basis van een uitgevoerde inventarisatie van de bestaande voorzieningen en nog ontbrekende voorzieningen worden de uit te voeren maatregelen, in overleg met de Werkgroep Toegankelijkheid, bepaald. Hierbij wordt ook de toegang naar publieksaantrekkende voorzieningen betrokken. In 2010 gaan we het dorp Zuidlaren onder handen nemen.

Bruggen en tunnels

Om een veilig gebruik van onze bruggen te waarborgen hebben we in 2005 een inventarisatie uitgevoerd naar de onderhoudstoestand van onze bruggen. Het hieruit voortvloeiende, deels achterstallig en deels preventief onderhoud, wordt in 3 fases uitgevoerd. In 2009 hebben we de derde en laatste fase uitgevoerd. Begin 2010 zal middels een boekje inzichtelijk gemaakt worden welke maatregelen we uitgevoerd hebben.

Bermen en sloten

De onderhoudsbestekken (3 deelgebieden) zijn met 2 jaar verlengd. Dit houdt in dat de huidige aannemers van de afgelopen drie jaar het werk in 2010 en 2011 ook uitvoeren.

Beschoeiingen

Omdat de onderhoudssituatie van de meeste beschoeiingen te wensen overlaat, is er eerst een inventarisatie naar de onderhoudstoestand uitgevoerd.

Aan de hand hiervan is er een onderhoudsplanning gemaakt. Begin 2010 zal de rapportage afgerond worden. In 2008 hebben we een begin gemaakt met de uit te voeren werkzaamheden. In 2009 worden de werkzaamheden voortgezet, waarbij wordt ingezet op de combinatie met baggeren. Het baggeren van de vijvers is eind 2009 aanbesteed, de uitvoering is in verband met de winterse weersomstandigheden uitgesteld. De beschoeiing wordt aansluitend vervangen.

Openbare verlichting

De uitvoering van het o.v. beleidsplan is in 10 fases opgedeeld. Inmiddels zijn we bezig met de afronding van fase 3. Vervolgens gaan we verder met fase 4, zijnde het vervangen van TLS armaturen en het aanbrengen van elektronische voorschakelapparatuur, met als doel om zoveel mogelijk energie te besparen

Nutsbedrijven

De WION is op 1 juli 2008 in werking getreden. Deze "grondroerdersregeling" houdt in dat de uitwisseling van opgevraagde gegevens van kabels en leidingen (via KLIC meldingen) digitaal moet gebeuren. De gemeente is als netbeheerder verplicht haar belangen te registreren bij het kadaster, welke instantie deze taak heeft overgenomen van het KLIC. Omdat de wet ons verlicht om de leidinggegevens 7 dagen per week en binnen 24 uur ter beschikking te stellen, hebben we inmiddels Gemnet/KPN/Vicrea opdracht gegeven die taak van ons over te nemen. Per 1 mei 2009 voldoen we aan deze wettelijke eis.

Fietspad Omgelegde Eelderdiep

Eind oktober is gestart met de aanleg van het fietspad langs het Omgelegde Eelderdiep. Het gedeelte van het pad tussen de Madijk en Schelfhorst. De 2^e fase tussen Schelfhorst en de Verlengde Boterdijk zal in de eerste helft van 2010 worden aangelegd.

Aanpassing exploitatie
2010

€537.340,- N

Programma 9 Riolering en waterhuishouding

Aanleg randvoorziening Eelde-oost

Op dit moment zijn we volop bezig met de voorbereiding. Ten gevolge van vergunningen en bezwaren zijn de werkzaamheden vertraagd. In de 2^e helft van 2010 worden de voorbereidende werkzaamheden afgerond en zal de uitvoering starten. Het project wordt afgerond in 2011.

Aanpassing riolering Zevenhuizerweg

De aanbesteding van het bestek is in april. Start uitvoering is gepland na de bouwvakvakantie. In de uitwerking van de plannen is in 2009 vertraging ontstaan. Dit is ontstaan door de inpassing van Groote Veen.

Aanleg helofytenveld Spierveen

De randvoorwaarden voor de riolering zijn gesteld in het GRP 2009-2013. Samen met Dienst Landelijk Gebied wordt gezocht naar een geschikte locatie voor een Helofytenveld. Ten gevolge van gebiedsontwikkelingen is de nodige afstemming gewenst. Het doel is deze uitwerking in 2010 af te ronden, daarna wordt met de uitwerking van de plannen gestart.

Riolvervanging Beukenlaan te Zuidlaren

Op termijn zal nagenoeg geheel Westlaren worden afgekoppeld. Als eerste straat is de Beukenlaan aan de beurt, omdat hier problemen zijn met de waterafvoer door o.a. wortel ingroei. De uitvoering zal in het 2^e kwartaal van 2010 worden opgestart.

Riolvervanging Hunzeweg te De Groeve

Het streven is om samen met het waterschap Hunze en Aa's de overstort Hunzeweg te sluiten (verbeteren zwemwaterkwaliteit, subsidieproject). De WMD gaat gelijktijdig hier de waterleiding vervangen. We proberen daarbij aan te sluiten op de werkzaamheden van de provincie in 2010 in het kader van "Mooi zo veilig zo". Voorbereiding gestart in 2009, uitvoering 2^e helft 2010.

Riolvervangingen Zuidlaren

In combinatie met de uitvoering van fase 3 Verkeer kern Zuidlaren gaan we de riolering in de Wilhelminalaan/Emmalaan vervangen en gaan we tevens een regenwaterriool aanleggen.

Door de winter zal het werk rond juni 2010 zijn afgerond.

Herberekening rioleringsplan Tynaarlo, Zeegse, Oudemolen en Taarlo

Elke 10 jaar moeten de rioleringsplannen worden herberekend en worden aangepast aan de op dat moment geldende eisen. Op basis hiervan kan dan een nieuwe lozingsvergunning van het waterschap worden verkregen. Nu zijn de plannen van Tynaarlo, Zeegse, Oudemolen en Taarlo aan de beurt. Eind 2009 is dit opgestart en naar verwachting eind 2010 gereed.

Opstellen afkoppelplan riolering

Om op termijn aan de landelijke eis van 20% afgekoppeld verhard oppervlak te kunnen voldoen, voeren we een inventarisatie uit van de huidige situatie en waar de kansen en beperkingen liggen van afkoppeling binnen het gemeentelijk grondgebied. Het rapport is opgestart en we zullen in 2010 het rapport afronden. In afstemming met herberekening rioolplan Zuidlaren, wordt dit gebied als eerste afgerond.

Stedelijke wateropgave Eelde/Paterswolde

In 2010 gaan we voor E/P bepalen hoe we de wateropgave kunnen verwezenlijken.

Baggeren bergingsvijvers en Zuidlaardervaart

Sinds de aanleg van het plan De Fledders in Vries, zijn de vijvers niet uitgebaggerd. Ten behoeve van het behoud van de bergingsfunctie, worden de vijvers in het najaar 2010 uitgebaggerd. De voorbereiding voor het baggeren van de Zuidlaardervaart is opgestart, de uitvoering is gepland in 2011.

Benchmark riolering

De benchmark 2007 is afgerond. Deze is als input gebruikt voor de provinciale benchmark 2009. In 2010 wordt er een landelijke benchmark opgestart. Aan deze benchmark nemen alle Nederlandse gemeenten deel. De nieuwe opzet zal het gewenste vergelijkingsresultaat moeten opleveren.

Monitoring overstorten

In 2009 is samen met de provincie Drenthe, 12 gemeenten en de vier

waterschappen een plan opgesteld om meetresultaten van overstorten, eindgemalen en neerslagmeting van alle partijen te bundelen. Dit heeft geresulteerd in Meetplan Drenthe II. In 2010 wordt de intentie verklaring en daarna realisering per gemeente uitgezet. Ontwerpen van een rioolstelsel is een theoretisch rekenkundig model. Het uiteindelijke doel van dit meetplan is met de gemeten waarden het functioneren van een vuilwaterriool in de praktijk te toetsen en te verbeteren. Hiermee krijg je per gebied een realistische optimalisatie.

Aanpassing exploitatie 2010 € 0,-

Programma 10

Openbaar groen

- Bomenbeleidsplan: In 2010 staat het vaststellen van de monumentale bomenlijst en het uitwerken van de Visual Tree Assessment (VTA) in de planning. Aan de hand van de monumentale bomenlijst wordt ook dit jaar de kapverordening opnieuw tegen het licht gehouden.
- Groenafval: In 2009 is de verwerking van de vrijkomende biomassa in de Gemeente Tynaarlo Europees aanbesteed. Gezien de discussie rondom biomassa wordt er voor gekozen om eerst voor 2 jaar aan te besteden. In het tweede kwartaal van 2010 wordt deze manier van werken geëvalueerd.
- BOR (Beheer Openbare Ruimte): In het derde kwartaal van 2009 is het schouwen verder uitgebreid met een inwonersschouw in de kleine dorpen. Deze schouw is samen opgepakt met de verschillende dorpsbelangenverenigingen en de plattelandscoördinator. In het tweede kwartaal van 2010 wordt deze schouw geëvalueerd.
- Het Groene Dorpenplan is in 2009 door de gemeenteraad op hoofdlijnen vastgesteld. In 2010 wordt dit plan in samenwerking met bewoners en belangenverenigingen nader uitgewerkt.
- Het aantal meldingen voor groen is substantieel lager dan de verwachting voor 2010. De mogelijk oorzaak hiervoor moet waarschijnlijk gezocht worden in de lange winterperiode. De verwachting is dat dit in de komende periode weer in de pas gaat lopen.

Aanpassing exploitatie 2010 € 0,-

Programma Begraven

11

Op dit moment wordt een kostendekkendheid van 97% bereikt, dit komt met name door het bijwerken van de huurverlengingen. Door het intensief digitaliseren van de grafadministratie kunnen de achterstanden sneller worden weggewerkt. De inkomsten van begravingen blijft achter bij de ramingen.

Omdat de inkomsten van begravingen per jaar sterk kunnen schommelen wordt gekeken of het mogelijk is om hiervoor een egalisatiefonds in te stellen.

In het kader van huurverlengingen worden de rechthebbende aangeschreven met de mogelijkheid tot verlenging van de huur of het afstand doen van de graven. Deze laatste categorie wordt steeds groter, dit jaar wordt gekeken hoe hiermee moet worden omgegaan in het kader van ruimen of hergebruik van de graven.

Voor 2010 wordt verder gewerkt aan het digitaliseren van de grafadministratie en het verder uitwerken van de vastgestelde kaders door de raad.

In de eerste helft van dit jaar wordt een ontwerp voor de uitbreiding van de begraafplaats de Duinen uitgewerkt.

Voor 2010 staat de volgende beleidsuitwerkingen in de planning:

- o Gebruik van de aula's

Hoe in de toekomst te kunnen blijven begraven in de Gemeente Tynaarlo zonder verder de begraafplaatsen uit te breiden.

Aanpassing exploitatie
2010

€30.000,- V

Programma Reiniging 12

Verpakkingsplastics

Attero (vm. VAM / Essent Milieu) is op 22 maart 2010 in Wijster gestart met de nascheiding van plastic folies uit huisvuil. De al dan niet betaling van vergoeding voor nascheiding van plastics en de onzekerheid over wel/niet afschaffen statiegeldsysteem blijven aandachtspunten. Zodra de minister van VROM nascheidingsvergoedingen voor Wijster van toepassing verklaard, zijn er voor Attero geen (financiële) belemmeringen meer om eind dit jaar behalve folies ook vormvaste verpakkingsplastics te scheiden.

Zwerfafval / afvaldumpingen

Er zijn diverse aandachtsgebieden aangewezen waar toezicht en handhaving zijn geïntensiverd.

Aanpassing exploitatie
2010

€0,-

Programma Verkeer en vervoer 13

De voortgang, successen en afwijkingen graag benoemen in duidelijke relatie met de doelen of acties die genoemd staan.

Daarnaast aangeven of de doelen en acties die in het collegeprogramma staan genoemd op schema liggen / afwijkingen zijn

Openbaar vervoer

Het openbaar vervoer heeft een belangrijke plaats in onze gemeente en brengt onze inwoners naar de twee steden. Samen met het Openbaar Vervoerbureau en de Regio optimaliseren we de mogelijkheden voor het openbaar vervoer in Tynaarlo. Hiertoe wordt o.a. lijn 44 geleid via Aqualaren en wordt de frequentie van belangrijke lijnen opgevoerd. De abri's in de grote kernen zijn aan gepast aan de toegankelijkheidseisen.

In 2010 maken we een verbeterplan van de haltes die nog niet zijn aangepast, incl. plaatsing van nieuwe abri's.

We proberen de frequentie van het openbaar vervoer te verbeteren, wat betreft reistijden en uitbreiding van lijnen.

Als experiment rijdt er op zaterdagochtend een nachtbus tussen Groningen en Assen. Deze lijn blijkt erg succesvol te zijn. Verder rijdt de belbus binnen de gemeente.

Gedragbeïnvloeding

We zijn van mening dat een verdergaande verkeersveiligheid met name kan worden bereikt door gedragsbeïnvloeding. Om die reden voeren we dan ook een actief gedragsbeïnvloedingbeleid voor alle verkeersdeelnemers en met name zetten we in op scholen, scholieren en hun ouders (o.a. middels het verstrekken van verkeersveiligheids-labels). Tot nu toe hebben 11 scholen het verkeersveiligheidslabel reeds ontvangen. Nog een 6 scholen zijn bezig het label te halen. Wij proberen de eerste DVL (verkeersveiligheids label) gemeente in Drenthe te worden.

Met de gemeenten in Noord Drenthe en de provincie Drenthe werken we samen op het gebied van verkeersveiligheid. Een projectleider organiseert voor ons de diverse projecten op het gebied van evaluatie en gedragsbeïnvloeding zoals verkeersmarkten, broemritten, motorrijvaardigheidstrainingen, bromfietscursussen etc..Inmiddels is er voor Noord Drenthe een nieuwe projectleider aangesteld.

Oplossen knelpunten / Duurzaam Veilig

Door regelmatig te overleggen met de diverse belangenverenigingen en belangen-groeperingen, proberen we kleine knelpunten direct op te lossen door gebruik te maken van het hiervoor binnen de begroting beschikbare budget.

In dit kader gaan we in 2010 de volgende werkzaamheden verrichten:

- Invoering 30 km zone Tynaarlo: voorlopig uitgesteld omdat we met de bel. ver. hebben afgesproken eerst een herinrichtingsplan (schetsplan) voor de Dorpsstraat te zullen maken. Bovendien zijn we samen met de provincie bezig het bestaande trace te kiezen te optimaliseren. Wij gaan niet verder met de voorbereiding voor een fietsroute plus want de kosten hiervoor gaan globaal 5 miljoen euro bedragen
- Invoering 30 km zone Donderen: voorlopig uitgesteld omdat met de bel. ver. is afgesproken eerst de uitkomst van het lopende project "Mooi zo veilig zo" te zullen afwachten.
- Invoering 30 km zone Midlaren, vindt dit jaar plaats
- Invoering 30 km zone Bunne, vindt dit jaar plaats
- Veiliger oversteken, bv in twee keer

Fietsbeleidsplan

- Fietspad Veenweg – Yderholt: We zijn bezig met de voorbereiding. De planvorming vindt plaats in samenhang met de inrichting van de vindplaats van het "Meisje van Yde". Fietspad Paasveen – Eekhoornstraat: de voor bereiding is gestart (afh. van baanverlenging)

Verkeer kern Zuidlaren

We richten we ons op uitvoering van de vastgestelde plannen. Hierbij is het project opgedeeld in 3 uitvoeringsfasen. De stand van zaken hiervan is als volgt.

1. Herinrichting Stationsweg, De Millystraat (ged.), Kerkbrink (ged.), Groningerstraat (ged.) en de Brink OZ – gereed.
2. Herinrichting Verlengde Stationsweg en rotonde Schipborgerweg met aanleg fietspad Schipborgerweg –gereed
3. Aanleg parallelweg langs Wilhelminalaan / Emmalaan – We zijn bezig met de uitvoering. In de eerste helft van dit jaar is het gereed

Aansluiting Meerweg – Grongerweg (rotonde)

De gespreken met de aanwonenden zijn in volle gang. De voorbereiding van het project loopt en we gaan de bestemmingsplanwijziging starten in de eerste helft van dit jaar. We streven naar aanleg in 2010 / 2011.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€0,-

Programma 20

Milieu

Door de komst van het Activiteitenbesluit zijn veel inrichtingen die voorheen milieuvergunningplichtig waren nu onder een meldingsplicht gaan vallen. Er gelden algemene voorschriften. Deze tendens had zich in de jaren daarvoor al ingezet door de toenemende aantallen AMvB's (Algemene Maatregel van Bestuur). Op meer complexe of milieubelastende bedrijven blijft de vergunningplicht wel van toepassing. De tijdbesteding per vergunning is daardoor wel toegenomen. In het eerste kwartaal zijn 2 milieuvergunningen verleend en 12 ontheffingen en meldingen behandeld. In deze periode zijn ook de ontheffingen voor de paasbulten verleend. Vergunningen en ontheffingen lopen in de pas met de raming.

In het eerste kwartaal liggen het aantal controles nu enigszins (circa 10%) achter op schema. Door de genomen maatregelen worden de doelen voor 2010 naar verwachting gerealiseerd. In maart is in regioverband is de actie 'Prullemaande' georganiseerd, waarbij gecontroleerd is op afval van bedrijven. Dit jaar is extra menskracht ingehuurd om bedrijfscontroles in het kader van de risicomatrix uit te voeren. Deze controles liggen op schema.

In het eerste kwartaal is gewerkt aan de implementatie van programmatuur, waarmee geanticipeerd wordt op de komst van de omgevingsvergunning per 1 juli a.s. De omzetting van bestaande systemen en bestanden naar de nieuwe vergt tijd en aandacht.

In 2009 is het programma SLOK (Stimuleringsregeling Lokaal Klimaatbeleid) opgesteld. Hiervoor is een financiële bijdrage verkregen van SenterNovem van € 146.000,- voor vier jaar in de periode van 2009-2012. Door de gemeente vindt co-financiering plaats vanuit onder andere het budget investering in een duurzame leefomgeving, dat als incidenteel nieuw beleid in de meerjarenbegroting is opgevoerd. Diverse SLOK-projecten zijn in gang gezet. In de afgelopen maanden is een klimaatcontract met de provincie voorbereid. De provincie wil gelden beschikbaar stellen om een extra impuls te geven aan gemeentelijke klimaatinitiatieven.

Het gemeentelijk klimaat- en duurzaamheidsbeleid zal doorwerken op uiteenlopende gemeentelijke activiteiten en projecten. Dit geldt onder meer voor duurzaam inkopen. In 2009 is 84% gerealiseerd. Daarmee zijn we op de goede weg om in 2010 100% te realiseren. Bij allerlei ruimtelijke plannen is inbreng geleverd voor de aspecten milieu en duurzaamheid, waaronder Vries Nieuwe Stukken. Ter bevordering van de doorwerking van duurzaamheid, zowel binnen als buiten de gemeentelijke organisatie, wordt extra aandacht gegeven aan milieucommunicatie. Voor de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid van de komende jaren en de realisatie van duurzaamheidsambities, is de huidige personele formatie niet toereikend. Daarvoor is extra personele ondersteuning nodig. Allereerst zal dit vanuit bestaande kredieten en beschikbare gelden worden gefinancierd, waaronder het budget 'investeren in een duurzame leefomgeving' en SLOK-gelden.

De gemeente is deelnemer aan het Energieakkoord Noord-Nederland. In dat verband is de hybride EPC 0,5 (EPC = energieprestatiecoëfficiënt) voorbereid. De aangepaste norm zal per 1 juli 2010 van kracht worden. Er is aandacht voor interne en externe voorlichting over dit onderwerp.

De werkzaamheden van team milieu hebben directe invloed op belangrijke doelen vanuit het collegeprogramma. In 2010 en verder zal vooral tijd en energie worden gestoken in de uitvoering van het beleid en de doorwerking van duurzaamheid binnen alle relevante organisatieonderdelen van de gemeente.

Aanpassing
exploitatie 2010

€0,-

DUURZAME ECONOMISCHE ONTWIKKELING

De schoorsteen moet roken. Onze lokale economie is onze beste sociale voorziening. Onze lokale bedrijven helpen we daarom waar en zoveel als dat kan. Wij investeren in de mogelijkheden in de zorg, recreatie en toerisme. Samen met bedrijfsleven en belangenorganisaties hebben wij een sterk recreatief toeristisch bedrijfsleven voor ogen.

Programma 18 Recreatie en Toerisme

Recreatie en toerisme speelt in de gemeente Tynaarlo een aanzienlijke rol. Dit zowel economisch gezien, als ook voor wat betreft de mogelijkheden die het gebied biedt voor de eigen bewoners en inwoners van omliggende gemeenten.

In afwijking van het collegeprogramma zijn we nog niet aan de slag gegaan met een wandel- en ruiterspaden beleidsplan. De reden is dat we in eerste instantie prioriteit geven aan de uitvoering van een aantal concrete projecten, intergemeentelijke samenwerkingsprojecten en initiatieven. Voor het overige liggen we op koers met de voornemens uit het Collegeprogramma. De planvorming ten behoeve van de aanleg van twee fietsverbindingen is inmiddels opgestart. Alleen de realisatie van het informatiecentrum loopt achter ten opzichte van het collegeprogramma (samenhang planning van het project Zuidoevers).

Initiatieven derden: Er zijn door twee ondernemers plannen ingediend voor het 'uitbreiden en/of opwaarderen van verblijfsrecreatieve voorzieningen'. Door één initiatiefnemer is aangegeven dat de ontwikkeling van het plan op zich laat wachten gezien de onzekere economische tijden en het ontwikkelingstempo van Zuidoevers. De andere initiatiefnemer heeft een plan ingediend ten behoeve van de uitbreiding van verblijfsrecreatie (passend binnen het bestemmingsplan). Deze initiatiefnemer heeft voorts nog ideeën voor de opwaardering van een andere voorziening. Voor wat betreft de transformatie van Camping Molenkamp wordt momenteel een aparte bestemmingsplanwijziging opgesteld.

Intergemeentelijke samenwerking

Meerschop Paterswolde: Het Meerschop Paterswolde werkt aan een integrale opwaardering van het Paterswoldsemeer en de nabijgelegen omgeving.

Hiertoe is het Koepelplan Paterswoldsemeer opgesteld en zijn hiervoor door de Raad de middelen beschikbaar gesteld. Uitvoering van een aantal maatregelen uit het Koepelplan ('opwaardering toeristisch-recreatieve infrastructuur Paterswoldsemeer') vindt plaats vanaf 2010. Na verzoek van het Meerschapp is de gevraagde cofinancieringsbijdrage beschikbaar gesteld.

NW Drenthe: Binnen het deelgebied Noordwest Drenthe is begin 2010 een gebiedscoördinator aangesteld om het toerisme in dit deel van de provincie samen met ondernemers verder op de kaart te zetten. De gemeente Tynaarlo participeert hierin actief.

Recreatieve voorzieningen Eelder- en Peizermaden: Bij de inrichting van het Eelder- en Peizermadengebied voor waterberging en natuur wordt ook de recreatieve functie niet vergeten. Vanuit de gemeente Tynaarlo wordt hierin geparticipeerd.

Geopark Hondsrug: De provincie Drenthe heeft het initiatief genomen om de Hondsrug als Geopark de komende jaren op de toeristische kaart te zetten. Ook Tynaarlo is gevraagd hieraan mee te doen.

TIPS: In 2010 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van de TIPS in Drenthe en Tynaarlo. In zijn algemeenheid is het beeld positief. Omdat de ondernemers in 2009 af hebben gezien van een bijdrage van 50% in de financiering van de 3 TIPS in de gemeente Tynaarlo is besloten om vanaf 2011 de toeristenbelasting éénmalig te verhogen om als gemeente de ondernemersbijdrage te dekken. Voor 2010 is nog één maal een overbrugging noodzakelijk.

Fietspaden: Voor één van de geplande fietspaden (Eekhoornstraat-Paasveen) valt de planning/ realisatie samen met de ontwikkelingen rondom de baanverlening GAE. De planvorming loopt. In combinatie met een herkenbaar element nabij de vindplaats van het 'meisje van Yde' is de verbinding Veenweg-Yderholt voorzien. Het fietspad is inmiddels besteksgereed; voor het tweede kwartaal dient dit voor het kunstwerk zelf plaats te vinden. Hiervoor is in 2009 het geld beschikbaar gesteld. De uitvoering is voor 2010 voorzien. Voor wat betreft een fietsverbinding nabij en om het Zuidlaardermeer is een inventarisatie uitgezet. Net als het informatiecentrum valt dit samen met het project 'Zuidoevers'. Tenslotte is de verbinding Stadspark-Schelfhorst (over de Madijk) gerealiseerd. Alleen de westelijke aftakking moet nog gerealiseerd worden – in verband met de winter is de aanleg van deze aftakking vertraagd. Deze ontwikkeling valt samen met de ontwikkeling van de nieuwe wijk Ter Borch.

Aanpassing exploitatie
2010

€54.840,- V

Programma Economische zaken 19

Met de gemeenten in de Regio Groningen Assen zijn afspraken gemaakt over de uitgifte en prijsstelling van kavels op bedrijventerreinen. De afspraken zijn vastgelegd en op 26 maart jl ondertekend door de leden van de Stuurgroep. De volgende stap is om regionaal uit te dragen welke mogelijkheden er zijn voor bedrijven om zich te vestigen in de regio Groningen-Assen. Zo is er op de Bedrijvendagen in de TT-hal in Assen door de regio een stand ingericht waarin informatie te verkrijgen was over de bedrijventerreinen in de regio.

Het opstellen van Centrumplannen voor Eelde-Paterswolde, Zuidlaren en Vries loopt naar verwachting. De invulling van de centra krijgt steeds meer vorm. Nu is het belangrijk de financiering en het beoogde kwaliteitsniveau van de plannen rond te krijgen.

Het aanwijzingsbesluit voor het verlengen van de landingsbaan op Groningen Airport Eelde is door de verantwoordelijke Ministers genomen. Bij de gemeente zijn gestart met ons deel van het project. Hiervoor is een projectgroep in het leven geroepen.

De bedrijfsbezoeken door het College van B&W zijn een groot succes. We worden overal enthousiast ontvangen. Nu het nieuwe college vorm heeft gekregen, zal weer minimaal iedere drie weken een bezoek gaan plaatsvinden.

De voorbereidingen voor de weekmarkten en evenementen, waaronder de Zuidlaardermarkt en het Bloemencorso Eelde verlopen volgens planning.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€73.586,- N

PERSPECTIEF VOOR JONG EN OUD

Wij streven naar perspectief voor jong en oud in onze gemeente. Zodat zij aangenaam kunnen wonen en leven in onze gemeente. Naast elkaar. Ieder met z'n wensen en behoeften. Wij werken eraan dat de jongeren in onze gemeente aan een goede basis kunnen bouwen voor de rest van hun leven. Dat doen we met de leerplicht, ons jeugdbeleid en met veel initiatief op sportief terrein. We zijn een welvarende gemeente. Dat is lang niet altijd onze verdienste. En we kunnen dat ook lang niet altijd beïnvloeden. Dat betekent dus dat er ook mensen zijn die zonder steun niet een redelijke staat van welzijn bereiken. Zij kunnen bij ons aankloppen. In overleg met de Wmo-adviesraad voeren we de Wet Maatschappelijke Ondersteuning uit, met preventieve en zondig curatieve voorzieningen. Om ons hoog voorzieningenniveau te handhaven streven we op diverse fronten naar meer samenwerking. Ook als het gaat om slim gebruik van accommodaties zoals buurt- en dorpshuizen. Gebundelde energie geeft tenslotte de meeste kracht. Zo bereiken we ook dat onderwijs, welzijn, sport en cultuur elkaar onderling nog meer gaan versterken. Het openbaar onderwijs is met ingang 1 januari 2009 verzelfstandigd. We blijven borg staan voor de openbare onderwijsidentiteit; het belang van het kind staat voorop.

Programma Welzijn

21

De voortgang, successen en afwijkingen graag benoemen in duidelijke relatie met de doelen of acties die genoemd staan. Daarnaast aangeven of de doelen en acties die in het collegeprogramma staan genoemd op schema liggen / afwijkingen zijn

Centrum voor Jeugd en Gezin.

Na vaststelling van de startnotitie CJG Tynaarlo in 2009 is er gestart met de realisatie van een CJG in de gemeente Tynaarlo. Begin 2010 beginnen de contouren van een CJG Tynaarlo zich af te tekenen en worden deze door de stuurgroep CJG Tynaarlo onderstreept. In 2010 worden de verschillende elementen verder uitgewerkt en vastgelegd in een bedrijfsplan CJG Tynaarlo. De planning is dat dit bedrijfsplan medio juli/ augustus 2010 gereed is.

Dagarrangementen en multifunctionele accommodaties (mfa's)

Voortvloeiend uit vaststelling van de IAB-plannen zijn we bezig met de realisatie van de volgende mfa's: mfa Yde, mfa Zeijen, mfa Paterswolde, mfa Groote Veen, mfa Vries Nieuwe Stukken. Mfa Borchkwartier is met ingang van schooljaar 2009-2010 geopend. Naast aandacht voor het fysiek delen van ruimtes, wordt er ook veel aandacht besteed aan de inhoudelijke samenwerking. Deze samenwerking uit zich door de ontwikkeling van dagarrangementen: een doorlopend en inhoudelijk aansluitend programma waardoor kinderen zo optimaal mogelijke ontwikkelingsmogelijkheden krijgen. (zie ook hierboven onder sociale alliantie). In 2009 is voor de lopende projecten gestart met visie-ontwikkeling; in 2010 wordt dit afgerond en wordt begonnen met de uitwerking in praktische (jaar)programma's.

Speelruimteplan.

In februari 2010 is het speelruimteplan Tynaarlo formeel vastgesteld door de gemeenteraad. In dit speelruimteplan zijn uitgangspunten en visie op speelruimte opgenomen die gezamenlijk het beleid met betrekking tot speelruimte voor de gemeente Tynaarlo vormen. In 2010 zal er een eerste start gemaakt worden om in een aantal deelgebieden een nieuwe impuls te geven aan speelruimte/ speelvoorzieningen. Het speelruimteplan dient hierbij als

kader.

Harmonisatie Kinderopvang/Peuterspeelzalen

Het rijk wil met de nieuwe wet ontwikkelingskansen en educatie (OKE) over harmonisatie en bereik van VVE peuters, dat peuterspeelzalen en kinderopvang inhoudelijk naar elkaar toe groeien. Landelijk zien we een daling van het aantal plaatsen in het peuterspeelzaalwerk. Ook in de Gemeente Tynaarlo zien we het aantal peuters dat een peuterspeelzaal bezoekt de laatste jaren afnemen. Eén van de oorzaken is dat steeds meer kinderen naar de kinderopvang gaan, dit komt onder andere omdat deze opvang financieel toegankelijker is geworden. Stichting Trias heeft aangegeven moeite te hebben om de peuterspeelzalen in stand te houden en heeft reeds een aantal groepen (in de grotere kernen) moeten sluiten. De komende tijd staan de peuterspeelzalen in de kleine kernen onder druk. Inmiddels zijn wij met de kinderopvangorganisaties en peuterspeelzalen in gesprek over hoe het beleid voor de peuterspeelzalen en kinderopvang er de komende jaren uit moet komen te zien en hoe we kunnen voldoen aan de eisen vanuit de wet.

Sociale alliantie

In 2009 zijn we een alliantie met de provincie aangegaan voor het thema mijn dag. Doel: In de gemeente Tynaarlo moet iedereen arbeid en zorg kunnen combineren (breed thema gericht op combinatie zorg arbeid voor kinderen, mantelzorg, openingstijden). Ook voor 2010 hebben we weer uitvoeringsafspraken gemaakt, die bijdragen aan het bereiken van het doel.

Onderzoek naar Mantelzorg

Eind 2009 zijn de onderzoeksresultaten bekend geworden. De conclusie is dat we eerst het begrip bekend moeten maken voordat we kunnen inventariseren waaraan mantelzorgers behoefte hebben. In 2010 sterk inzetten op PR mantelzorg.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€ 134.671,- N

Programma Kunst en Cultuur 22

Er is een vacature ontstaan, die per 1 maart 2010 is ingevuld. Vervolgens is een inwerkperiode opgestart.

Bibliotheek Tynaarlo.

De werkzaamheden liggen vooral op de ontwikkeling van de (toekomstige) digitale dienstverlening bibliotheek binnen de MFA's. De definitieve besluitvorming van de Cultuurnota 2010 – 2013 brengt voor de bibliotheek Tynaarlo met zich mee, dat er een extra subsidie voor de bibliotheek is vrij gekomen voor de investering in de zgn. 'functionele verbreding'. Dit betekent dat de bibliotheek uren kan inzetten voor deelname aan de projectengroepen van de MFA's Yde-De Punt, Zeijen en Groote Veen. Ook wordt een deel hiervan aangewend om de organisatie op zich te nemen voor de Culturele Uitdag.

Tynaarlo Lokaal.

Geen bijzonderheden.

Amateurkunst en podiumactiviteiten.

Er is voortgang binnen afhandeling subsidieaanvragen.
Een eerste bijeenkomst met het werkveld is op 18 februari 2010 geweest.
Tijdens een feestelijke bijeenkomst zijn de nieuwe cultuurnota, de Culturele Atlas en het Landschapsontwikkelingsplan gepresenteerd. De bijeenkomst vond plaats in een volle kerk in Vries (150 aanwezigen).

Cultuureducatie en participatie.

Voor het nieuwe schooljaar krijgt het Kunstmenu een andere invulling. Dit wordt ontwikkeld door Kunst en Cultuur Drenthe, ICO en het onderwijs. De gemeente heeft de regierol.

Het ICO maakt een slag ten aanzien van haar inhoudelijk werk: er wordt meer geïnvesteerd in projecten op de basisscholen voor buitenschoolse activiteiten. Dit past binnen onze visie van de MFA's.

Stimuleringsprijs 2008.

Dit jaar wordt de Stimuleringsprijs geconsumeerd, die de Vereniging van professionele kunstenaars van Ty naar Lo heeft gewonnen in 2008. Deze prijs maakt onderdeel uit van de cultuurprijs 2008.

Aanpassing exploitatie
2010

€46.898,- N

**Programma
23**

**Maatschappelijke zorg en
volksgezondheid**

De voortgang, successen en afwijkingen graag benoemen in duidelijke relatie met de doelen of acties die genoemd staan.

Daarnaast aangeven of de doelen en acties die in het collegeprogramma staan genoemd op schema liggen / afwijkingen zijn

Uitvoering nota lokaal gezondheidsbeleid. De nota heeft als looptijd 2009-2012. Met de uitvoering is gestart. Van de 7 beleidsvoornemens zijn 6 in gang gezet.

Eén van de onderwerpen was om Tynaarlo AED proof te maken. We hebben inmiddels samen met de EHBO verenigingen een korte termijn planning opgesteld om voor de zomervakantie in of nabij de 3 sporthallen een AED op te hangen met daarom heen opgeleide vrijwilligers en om 2 kleine dorpen te voorzien van een AED (samen met dorpsbelangen).

Zorgstructuur rondom het jonge kind

De sluitende keten rondom het jonge kind is net als bij het totale gezondheidsbeleid erg belangrijk. Het pilotproject "samen kijken geeft verrijken" is gestart.

Aanpassing exploitatie
2010

€85.896,- N

Programma 25 Lokaal onderwijsbeleid

Leerlingenvervoer.

Ook dit jaar is de verwachting dat er meer aanvragen voor het vervoer naar het voortgezet onderwijs zullen binnenkomen. Deze aanvragen worden beoordeeld door Argonaut. De verwachting is dat hier veel positieve adviezen voor zullen worden afgegeven; dus relatief meer kinderen in het (aangepast) vervoer die naar het voortgezet onderwijs gaan.

Sinds 1 augustus 2009 hebben we een nieuwe vervoerder VMNN (Vervoersmanagement Noord Nederland BV).

Op dit moment zijn we bezig met het uitvoeren van het klanttevredenheidsonderzoek. De uitslag is nog niet bekend.

Afwijking

Door de nieuwe aanbesteding is het leerlingenvervoer duurder geworden.

Leerplicht

De leerplichtambtenaren hebben zitting in het ZAT (Zorg Advies Team) op het AOC Terra te Eelde en Zernike College te Zuidlaren. Op beide scholen is inmiddels ook gestart met het leerplichtspreekuur (preventiegesprekken). Beide leerplichtambtenaren zijn inmiddels beëdigd als BOA (Bevoegd Opsporingsambtenaar) en zijn dus bevoegd om proces-verbaal op te maken.

Meer Jaren Plan onderwijs (MJP)

Alle plannen zijn in uitvoering. Eind 2010 moeten alle voorzieningen zijn gerealiseerd en kan het project dus afgesloten worden.

Medegebruik

Notitie is besproken met schoolbesturen. Moet nog inspraakperiode in. Daarna formele besluitvorming.

Notitie speellokalen

Notitie is besproken met schoolbesturen. Formele inspraakperiode volgt nog. Daarna formele besluitvorming.

Ruimteprobleem Ter Borch

Volgens de prognoses van 2010 is er de komende jaren een tekort van 10 lokalen (3 permanent, 7 tijdelijk). Voor de zomervakantie zijn alle (on)mogelijkheden op een rij gezet en zijn er gesprekken geweest met de betrokken partners.

Schoolbegeleiding

Voor 2009 en 2010 is een beleidsnotitie vastgesteld waarbij schoolbegeleiding is ingebed in het jeugdbeleid. Met de schoolbesturen zijn afspraken gemaakt over de inzet van de gelden schoolbegeleiding voor dit jaar.

Drentse onderwijsmonitor.

Tynaarlo is tot dusverre de enige gemeente in Drenthe die niet mee doet. We volgen wel de ontwikkelingen.

Natuur en milieu educatie.

Voor de komende twee jaar is met het IVN een overeenkomst afgesloten, nadat

scholen zich bereid hadden verklaard zich ook voor de komende 2 jaren te willen verbinden aan NME. Van de 22 scholen in onze gemeente doen er 19 mee aan NME.

Volwasseneducatie.

Het aantal cursussen beter lezen en schrijven is uitgebreid. De doelgroep blijft moeilijk bereikbaar, maar toch neemt het aantal deelnemers zo langzamerhand toe. Het budget educatie is dit jaar door het rijk gekort. Daarom moet het aantal cursussen zelfredzaamheid worden beperkt.

Educatie nieuwkomers.

De inburgering wordt verzorgd door de ISD. Onderzocht wordt of we ook aan inburgeringsbehoefte een aanbod gaan doen.

Aanpassing exploitatie
2010

€75.510,- N

Programma Sport 26

De voortgang, successen en afwijkingen graag benoemen in duidelijke relatie met de doelen of acties die genoemd staan.

Daarnaast aangeven of de doelen en acties die in het collegeprogramma staan genoemd op schema liggen / afwijkingen zijn

Combinatiefunctionarissen en sportteams

In samenwerking met de combinatiefunctionarissen en de sportteams wordt het aantal ongebonden sportactiviteiten voor de jeugd steeds verder uitgebreid:

- Inzet sport- en spelbus voor Buurt, Onderwijs en Sport
- Ingebruikneming van de survivalbaan bij zwembad de Leemdobben tijdens de nationale sportweek
- Sportinstuif Ter Borch
- Diverse clinics zowel voor jeugd als voor jeugd + ouders (gezinssportpret):schaatsen, skaten, mountainbike etc.

Sportbeleidsplan

De evaluatienotitie van het huidige sportbeleid is in het najaar 2009 reeds vastgesteld. De vaststelling van het nieuwe beleid vindt plaats in het najaar 2010. De WMO-adviesraad is hier bij betrokken.

Integrale samenwerking

Om de integrale samenwerking zowel binnen de afdeling B&P alsook met andere afdelingen te bevorderen, worden er 1 à 2 keer per jaar activiteiten ontplooid die openstaan voor alle collega's. Een voorbeeld hiervan is de actie 'Heel Nederland Fietst' in maart 2010. Vanuit de projecten sport, JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht), duurzaamheid en arbeidspreventie is een 'gezonde dag' georganiseerd. De combinatiefunctionarissen, sportteams en

Aanpassing exploitatie
2010

collega's van diverse afdelingen zijn bij de voorbereiding en uitvoering van deze succesvolle en breed gewaardeerde activiteit betrokken geweest.

€0,-

Programma **Inkomensvoorzieningen** 27

Participatiebeleid

Om mensen gemakkelijker aan een baan te helpen en om inburgering, educatie en maatschappelijke participatie te bevorderen, is het geld voor volwassenenonderwijs en inburgering gebundeld met het re-integratiebudget in een fonds voor participatie: het participatiebudget. Daarmee hebben we meer ruimte om zelf beleidsafwegingen te maken en om mensen een aanbod te doen dat past bij hun persoonlijke situatie. Het leveren van maatwerk staat centraal. Samen met de herijking van het beleid inkomensondersteuning ontwikkelen we het participatiebeleid.

Maatschappelijke participatie

Vanaf 2009 werkt de ISD met de participatieladder. Het einddoel van de ISD is om de inwoners die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning naar betaald werk te leiden. Als dat geen reëel doel is, wordt ingezet op participatie, zoals vrijwilligerswerk of werken met behoud van uitkering. Maatwerk staat hierbij voorop. Het kennen van de klant is daarbij een cruciale succesfactor: met de participatieladder kunnen de mogelijkheden van de klant inzichtelijk worden gebracht. Met behulp van zes tredes in de participatieladder wordt de positie van de klant bepaald: trede 1 als laagste niveau waarbij de klant het meest ver van een betaalde baan afstaat en trede 6 als hoogste inschaling waarbij de klant direct bemiddelbaar naar werk is. Periodiek wordt bepaald hoe de klant zich ontwikkelt, of het groeipotentieel aangepast moet worden en welke middelen ingezet moeten worden om de mogelijkheden van de klant maximaal te ontwikkelen en stimuleren. Drie keer per jaar maakt de ISD een tussentijdsrapportage waarin zij rapporteren over de ontwikkelingen van ons klantenbestand. Met de ISD is afgesproken dat wij in september ook informatie beschikbaar krijgen over de in te zetten middelen en de behaalde en te behalen resultaten: hiervoor zal de participatieladder worden gebruikt. Deze informatie komt ook beschikbaar voor de gemeenteraad.

Klantmanagement Baanzicht

Het project klantmanagement wordt binnen Baanzicht uitgevoerd samen met de ketenpartners CWI en UWV (inmiddels genaamd Werkbedrijf UWV). De implementatie van het projectplan is in 2009 gestart. De klanten merken niet meer door welke organisatie ze geholpen worden, de klant heeft slechts te maken met één contactpersoon voor alle organisaties. Door slimmer, sneller en samen te werken willen de partijen in Baanzicht klanten zo snel mogelijk aan het werk helpen.

Project Kansrijk Samenwerken

De ISD, VNN, Promens Care, Alescon, Lentis en het Alfa College ontwikkelen in 2009 projecten/ pilots met als doel een gezamenlijke integrale aanpak rond het thema arbeid, vrijetijdsbesteding, scholing en vrijwillige inzet. Het plan van aanpak was in 2009 klaar. In 2010 gaan de pilots lopen: de genoemde organisaties ontwikkelen projecten die participatiebanen voortbrengen. Daar

kunnen mensen aan de slag via een trajectplan die een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt.

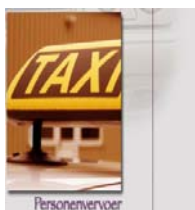
Economische crisis

In 2009 is de verwachting die we hadden m.b.t. de stijging van het aantal klanten niet uitgekomen. De stijging is in 2009 kleiner geweest dan verwacht: er was slechts een lichte stijging te zien. De doelgroepen waar deze lichte stijging te zien was, zijn de werkklijanten en de jongeren. De verwachting is dat de gevolgen van de economische crisis m.b.t. inkomensondersteuning vanuit de gemeente (WWB, BBZ, IOAW en IOAZ) in 2010 en 2011 zichtbaar worden. Het Centraal Planbureau verwacht in 2010 een stijging van de werkloosheid van 16% en in 2011 van 10%. Deze mensen komen niet allemaal terecht bij de gemeente voor inkomensondersteuning (de partner heeft een inkomen, er is recht op een werkloosheidsuitkering – WW – van het UWV, er is vermogen, de klant vindt weer werk). De praktijk leert dat minder dan 10% van de WW klanten uiteindelijk doorstroomt naar een WWB uitkering. De huidige economische crisis zal startende jongeren op de arbeidsmarkt het hardste treffen. In Drenthe is het 'Actieplan Jeugdwerkloosheid' opgesteld om zo slagvaardig en gecoördineerd mogelijk de langdurige werkloosheid onder jongeren te voorkomen.

Aanpassing exploitatie
2010

€272.067,- V

Programma Maatschappelijke ondersteuning 28

Aanbestedingen hulpmiddelen Wmo en trapliften Wmo

Vanaf 1 januari 2012 moet een nieuw inkoopcontract worden afgesloten voor de hulpmiddelen in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning – Wmo – (rolstoelen, hulpmiddelen natte ruimte, aangepaste fietsen, scootmobielen). Samen met andere gemeenten (Noordenveld, Haren, Assen, Midden Drenthe, Aa en Hunze) starten we al met een inventarisatie van de mogelijkheden en de aandachtspunten voor deze aanbesteding. Voor de inkoop van de trapliften in het kader van de Wmo zijn tot op heden informele afspraken met de leveranciers. Een aanbesteding levert mogelijk een financieel voordeel op. In 2010 onderzoeken we de mogelijkheden, de aandachtspunten en de voor- en nadelen van een aanbesteding.

Beleidsontwikkeling en uitvoeringsafspraken ten gevolge van wetswijzigingen AWBZ

In het loket wordt gewerkt met de 'brede intake': de ketenbenadering. Deze aanpak is nog belangrijker geworden met de pakketmaatregelen binnen de AWBZ. In een gesprek met de klant wordt gekeken naar de vraag achter de vraag en wordt samen met de klant gekeken naar de meest geschikte oplossing voor de beperking die de klant heeft of het vraagstuk waarmee de klant zich bij het loket meldt. De loketmedewerkers helpen de klant op weg naar andere instellingen als dit voor de klant nodig is. Het convenant 'cliëntenondersteuning' draagt bij aan het doel dat organisaties gezamenlijk de verantwoordelijkheid dragen voor de overdracht van klanten. Indien nodig wordt het beleid Wmo individuele voorzieningen aangepast aan de wijzigingen binnen de AWBZ (en de Ziektewet) en worden algemene voorzieningen ontwikkeld die de weggevallen zorg uit de AWBZ en ZW moeten opvangen.

Aanpassing exploitatie
2010

Vrijwilligersvervoer

Om de toegankelijkheid van de algemene voorzieningen en de participatie te vergroten, is het vrijwilligersvervoer toegankelijk voor alle inwoners van de gemeente. Vanaf 1 januari 2010 rijdt het vrijwilligersvervoer in de hele gemeente, uitgevoerd door Stichting Ouderen Vervoer Eelde en stichting Trias. De publiciteit rondom deze voorziening is gestart en zal in 2010 op meerdere momenten aandacht krijgen.

Kadernota Kansrijk Leven!

We zijn bezig met de uitvoering van de kadernota. De beleidsprioriteiten voor 2010 zoals vastgelegd in de kadernota worden uitgevoerd. De uitvoering van de werkzaamheden van de geestelijk verzorger is nog niet afgerond (planning 2009). In het tweede kwartaal van 2010 komen Lentis en Trias met een voorstel over de uitvoering van deze voorziening.

Wmo beleid individuele voorzieningen evalueren m.b.t. de term algemeen gebruikelijk en de maximale mogelijkheden eigen bijdragen

We zien een toename in het aantal aanvragen voor de individuele voorzieningen (hulp bij het huishouden, algemene woonvoorzieningen, taxipassen collectief vervoer). Onze inwoners weten het loket Wonen, Welzijn en Zorg steeds goed te vinden, met name telefonisch. De uitdaging voor de gemeente is in de komende jaren het sluitend maken van de begroting, dat geldt ook voor de voorzieningen in het kader van de Wmo: we inventariseren de mogelijkheden om de voorzieningen betaalbaar te houden.

€278.877,- N

Programma 29 Minimabeleid

Schuldhelpverlening

Met ingang van 1 januari 2010 hebben wij een nieuw contract met de GKB afgesloten – waarin we de samenwerking met de psychosociale hulpverlening een duidelijke plek hebben gegeven – en we hebben voor 2010 projecten ingekocht bij het GKB die betrekking hebben op preventie. In 2009 zijn er 55 schuldhelpverleningstrajecten en 97 budgetbeheertrajecten uitgevoerd door de GKB. De verwachte stijging van het aantal schuldhelpverleningstrajecten in 2009 is dus niet uitgekomen. Voor 2010 houden wij rekening met een stijging van 40% schuldhelpverleningstrajecten (van 55 naar 80) ten gevolge van de economische crisis. Het eerste kwartaal van 2010 laat echter nog geen stijging zien.

Kwijtschelding gemeentelijke belastingen

Inwoners met een inkomen lager dan 100% van het minimum komen in aanmerking voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. In het laatste kwartaal van 2009 hebben we dit beleid geëvalueerd en een evaluatie van de uitvoering is daar in meegenomen. In het eerste kwartaal van 2010 is deze evaluatie aangeboden aan de raad. Herijking van het beleid is niet nodig: deze is doeltreffend. Echter, in de uitvoering (bureaucratie) is winst te halen op het gebied van de toegankelijkheid en lastenverlichting. De ISD (uitvoerder kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen) heeft een opdracht gekregen in 2010 hierin een aantal stappen te zetten: samenwerken met de Waterschappen en het Inlichtingenbureau, en verbeteren voorlichting.

Langdurigheidstoeslag

Voor mensen die langdurig op het bestaansminimum verkeren is er de Langdurigheidstoeslag. De toeslag kan ook worden toegekend aan mensen die een minimuminkomen tot 120% uit werk hebben en die geen uitzicht hebben op een hoger inkomen. Dit maakt het doorstromen van een uitkeringssituatie naar werk extra aantrekkelijk. Het aantal verstrekking van de Langdurigheidstoeslag zijn voor 2010 nu al afwijkend van de verwachting. Als eerste is er een inhaalslag uitgevoerd door de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD) aangaande de promotie die is besteed aan deze voorzieningen. Doel is het tegengaan van niet-gebruik (onderbenutting). Bij de evaluatie van de Nota Meedoen Mogelijk Maken (oktober 2009) is deze opdracht bij de ISD neergelegd. Als tweede is vanaf 1 januari 2010 het beleid rondom de Langdurigheidstoeslag verbreed: doelgroep van de inkomensgrens 100 % naar 120 % van het sociaal minimum, het begrip "ontbrekend arbeidsmarktperspectief" is los gelaten en de refertetermijn in de langdurigheid is verlaagd van vijf naar drie jaar. Als laatste verklaring is het zo dat de ISD vanaf de invoering van de Langdurigheidstoeslag in 2004 het beleid voert dat een Langdurigheidstoeslag maximaal met 12 maanden terugwerkende kracht verstrekt kan worden. Dit op basis van informatie, die afkomstig is van het Gemeenteloket van het Ministerie van SZW. Echter, op 22 juli 2008 heeft de Centrale Raad van Beroep uitgesproken dat artikel 36 WWB, waarin de langdurigheidstoeslag is geregeld, géén beperkingen zijn opgenomen met betrekking tot de aanvraagdatum. Met andere woorden, er geldt géén aanvraagtermijn voor een langdurigheidstoeslag waarbinnen een aanvraag ingediend moet zijn. Over de periode van 2004 tot 2008 zijn hierdoor aanvragen onterecht afgewezen dan wel is maximaal met 12 maanden terugwerkende kracht toegekend, terwijl mogelijk eerder recht bestond op de langdurigheidstoeslag. Dit zal hersteld moeten worden en zodoende is 2010 een overgangsjaar. Dit verklaart de extra aanvragen voor de Langdurigheidstoeslag en de extra kosten in 2010.

Verstrekkingen meedoenpremies

Zie programma 28: Wet maatschappelijke ondersteuning. De doelgroepen van dit beleid behoren toe aan de Wmo, verantwoording vindt daarom plaats in programma 28.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€331.583,- N

Programma 30 Arbeidsmarktbeleid

Het belangrijkste onderdeel van dit programma is de 'Notitie Arbeidsmarktbeleid'. De notitie is vooral een stuk geworden waarin is geconcretiseerd wat we als gemeente onder arbeidsmarktbeleid verstaan. In de notitie zijn doelen voor de korte termijn en middellange (tot 2019) termijn opgenomen. Het belangrijkste doel van de notitie is te komen tot de laagste werkloosheid in de provincie Drenthe.

Het hebben van tevreden ondernemers in de gemeente is een voorwaarde voor de groei van werkgelegenheid. Hiervoor wordt in 2010 een werkgeverstevredenheidonderzoek uitgevoerd. In 2009 is gestart met het frequent afleggen van bedrijfsbezoeken en het voeren van gesprekken met

ondernemers voor banen voor mensen die uit een uitkerings situatie komen. Hiermee wordt in 2010 verder gegaan.

Participatiebudget

De budgetten voor Volwasseneducatie, Re-integratie en Inburgering zijn samengevoegd in een Participatiebudget. Met dit budget is het makkelijker geworden om werklozen een geïntegreerd re-integratietraject aan te bieden. Het maakt niet meer uit 'welk stempeltje' er op geplakt is, mensen volgen een traject dat bij ze past.

Begeleid werken (Alescon)

Het percentage mensen dat een begeleid werken of een detachingsplek heeft bemachtigd via de Wsw en Alescon stijgt nog steeds. De inzet op begeleid werken is belangrijk, omdat mensen met een SW- indicatie hierdoor bij een reguliere werkgever in dienst zijn met behulp van een loonkostensubsidie. Deze SW-ers hebben dus een 'gewone baan', wat door hen zeer op prijs wordt gesteld. Voordeel voor de gemeente is dat de kostprijs van begeleid werken plekken een stuk lager is dan de kostprijs voor het werken binnen de muren van de sociale werkvoorziening.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€45.980,- N

COMMUNICATIEF EN BETROKKEN

We zijn in een voortdurende dialoog met 'alles en iedereen'. Individueel, met buurtverenigingen, ondernemers, nu ouderen, dan weer jongeren, belangengroeperingen... In ons denken en doen zien wij onze inwoners als samenwerkingspartners. Hoe werkt de gemeente? Wanneer is welke inspraak mogelijk? We maken het onze inwoners duidelijk. Met een burgerpanel houden we ondertussen een vinger aan de pols hoe er over ons beleid gedacht wordt. Wij werken in een spanningsveld met soms verdraaid lastige keuzes. Vaak op het scherpst van de snede. Wij hakken knopen door in het besef het niet iedereen naar de zin te kunnen maken. Maar altijd met open vizier. Gericht op wederzijds respect en draagvlak en met zo weinig mogelijk schaduwkanten.

Ook jeugd en ouderen in onze gemeente mogen in het bijzonder rekenen op onze aandacht. Met hen willen we in gesprek over thema's die hun belangstelling hebben. We gaan de discussie graag aan met onze inwoners

Programma Communicatie 5

Aanleg randvoorziening Eelde-oost

Op dit moment zijn we volop bezig met de voorbereiding. Ten gevolge van vergunningen en bezwaren zijn de werkzaamheden vertraagd. In de 2^e helft van 2010 worden de voorbereidende werkzaamheden afgerond en zal de uitvoering starten. Het project wordt afgerond in 2011.

Aanpassing riolering Zevenhuizerweg

De aanbesteding van het bestek is in april. Start uitvoering is gepland na de bouwvakvakantie. In de uitwerking van de plannen is in 2009 vertraging ontstaan. Dit is ontstaan door de inpassing van Groote Veer.

Aanleg helofytenveld Spierveen

De randvoorwaarden voor de riolering zijn gesteld in het GRP 2009-2013. Samen met Dienst Landelijk Gebied wordt gezocht naar een geschikte locatie voor een Helofytenveld. Ten gevolge van gebiedsontwikkelingen is de nodige afstemming gewenst. Het doel is deze uitwerking in 2010 af te ronden, daarna wordt met de uitwerking van de plannen gestart.

Rioolvervanging Beukenlaan te Zuidlaren

Op termijn zal nagenoeg geheel Westlaren worden afgekoppeld. Als eerste straat is de Beukenlaan aan de beurt, omdat hier problemen zijn met de waterafvoer door o.a. wortel ingroei. De uitvoering zal in het 2^e kwartaal van 2010 worden opgestart.

Rioolvervanging Hunzeweg te De Groeve

Het streven is om samen met het waterschap Hunze en Aa's de overstort Hunzeweg te sluiten (verbeteren zwemwaterkwaliteit, subsidieproject). De WMD gaat gelijktijdig hier de waterleiding vervangen. We proberen daarbij aan te sluiten op de werkzaamheden van de provincie in 2010 in het kader van "Mooi zo veilig zo". Voorbereiding gestart in 2009, uitvoering 2^e helft 2010.

Rioolvervangingen Zuidlaren

In combinatie met de uitvoering van fase 3 Verkeer kern Zuidlaren gaan we de riolering in de Wilhelminalaan/Emmalaan vervangen en gaan we tevens een regenwaterriool aanleggen.

Door de winter zal het werk rond juni 2010 zijn afgerond.

Herberekening rioleringsplan Tynaarlo, Zeegse, Oudemolen en Taarlo

Elke 10 jaar moeten de rioleringsplannen worden herberekend en worden aangepast aan de op dat moment geldende eisen. Op basis hiervan kan dan een nieuwe lozingsvergunning van het waterschap worden verkregen. Nu zijn de plannen van Tynaarlo, Zeegse, Oudemolen en Taarlo aan de beurt. Eind 2009 is dit opgestart en naar verwachting eind 2010 gereed.

Opstellen afkoppelplan riolering

Om op termijn aan de landelijke eis van 20% afgekoppeld verhard oppervlak te kunnen voldoen, voeren we een inventarisatie uit van de huidige situatie en waar de kansen en beperkingen liggen van afkoppeling binnen het gemeentelijk grondgebied. Het rapport is opgestart en we zullen in 2010 het rapport afronden. In afstemming met herberekening rioolplan Zuidlaren, wordt dit gebied als eerste afgerond.

Stedelijke wateropgave Eelde/Paterswolde

In 2010 gaan we voor E/P bepalen hoe we de wateropgave kunnen verwezenlijken.

Baggeren bergingsvijvers en Zuidlaardervaart

Sinds de aanleg van het plan De Fledders in Vries, zijn de vijvers niet uitgebaggerd. Ten behoeve van het behoud van de bergingsfunctie, worden de vijvers in het najaar 2010 uitgebaggerd. De voorbereiding voor het baggeren van de Zuidlaardervaart is opgestart, de uitvoering is gepland in 2011.

Benchmark riolering

De benchmark 2007 is afgerond. Deze is als input gebruikt voor de provinciale benchmark 2009. In 2010 wordt er een landelijke benchmark opgestart. Aan

deze benchmark nemen alle Nederlandse gemeenten deel. De nieuwe opzet zal het gewenste vergelijkingsresultaat moeten opleveren.

Monitoring overstorten

In 2009 is samen met de provincie Drenthe, 12 gemeenten en de vier waterschappen een plan opgesteld om meetresultaten van overstorten, eindgemalen en neerslagmeting van alle partijen te bundelen. Dit heeft geresulteerd in Meetplan Drenthe II. In 2010 wordt de intentie verklaring en daarna realisering per gemeente uitgezet. Ontwerpen van een rioolstelsel is een theoretisch rekenkundig model. Het uiteindelijke doel van dit meetplan is met de gemeten waarden het functioneren van een vuilwaterriool in de praktijk te toetsen en te verbeteren. Hiermee krijg je per gebied een realistische optimalisatie.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€ 0,-

DIENSTVERLENING EN BEDRIJFSVOERING : GEWOON GOED

De gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zijn dienstbaar aan het algemeen belang. Het motto van de gemeente 'Leef de ruimte die je krijgt' drukt precies uit waar deze gemeente voor staat: binnen de grenzen die we in onze democratie aan elkaar stellen, eruit halen wat erin zit! Onze organisatie is modern en slagvaardig. Vernieuwend. Het credo in onze bedrijfsvoering is 'gewoon goed'. Nuchter en zonder franje dus.

We zitten met een reden in een glazen huis: wij laten u graag zien wat wij doen, hoe we dat doen en waarom. Achterkamertjes hebben we daar dus niet bij nodig. En net zo min overbodige regeltjes. Onze diensten verlenen we op maat, digitaal en ook persoonlijk. Tevreden klanten zijn voor ons zo belangrijk dat er een portefeuillehouder politiek verantwoordelijk is voor onze dienstverlening.

Voor niets gaat de zon op. In de gemeente Tynaarlo is dat niet anders. De kosten voor onze inwoners moeten zo laag mogelijk blijven. Want het leven is al duur genoeg. We hebben een bovengrens getrokken die in de pas loopt met de landelijke trend. En zoals in ieder huishoudboekje, maken wij ook een plan hoe om te gaan met ons geld en bereiden we ons voor op grote investeringen. Afwachten? Op de korte termijn voelt het misschien goed. Op lange termijn levert het onplezierige verrassingen op. We zijn daarin duidelijk, ook zonder franje. Afspraak is afspraak. Wij leggen daarom graag helder rekening en verantwoording af. En gaan rechtmatig en doelmatig om met onze middelen en regels. Onze inwoners kunnen daar op vertrouwen.

Programma Algemeen bestuur

1

Bezwaren

In de bezwarenprocedure wordt de procedure klantgerichtheid voortgezet. Dit betekent dat bezwaarmakers zo mogelijk binnen 3 werkdagen gebeld worden. Bezwaarmakers krijgen een toelichting op de procedure en kunnen hun vragen hierover kwijt.

Daarnaast is in 2009 gestart met een pilot "Mediation in de bezwarenfase". In zaken die zich hiervoor lenen wordt geprobeerd om door middel van bemiddeling te komen tot een voor alle partijen acceptabele oplossing. Hierdoor kunnen formele (bezwaren)procedures voorkomen worden. Een notitie mediation is ambtelijk gereed. In het tweede kwartaal zal deze notitie voor besluitvorming worden voorgelegd. De implementatie van deze werkwijze zal daarna volgen.

Klachten

Klachten worden zoveel mogelijk op zeer korte termijn en informeel opgelost. De klachten worden als "gratis advies" ook gebruikt om verbeteringen in procedures etc. door te voeren.

Gestreefd wordt om door een adequate klachtenbehandeling in de eerste instantie slechts een gering percentage klagers doorgaat naar de tweedelijns klachtenvoorziening. (Ombudsvrouw)

Jaarverslag rechtsbescherming

Het jaarverslag rechtsbescherming 2009 zal binnenkort uitkomen.

Weg met overbodige of tegenstrijdige regels

De gedereguleerde APV is in februari 2010 in wekring getreden. Er zijn 12 vergunningen geschrapt.

Griffieplan/RIS BIS

Het griffieplan 2007-2010 is vastgesteld. Onderdeel daaruit is het opzetten van een raadsinformatiesysteem. Sinds juni 2008 is dit operationeel.

(<http://raad.tynaarlo.nl>) De vergaderingen kunnen live via de website worden gevolgd. Gemiddeld heeft een raadsvergadering 300 "hits". Daarnaast zijn de raadsagenda's en raadsstukken digitaal beschikbaar. Het archief wordt nog steeds aangevuld en verder worden er themadossiers bijgehouden over actuele beleidszaken.

Abonnementshouders kunnen via de e-mail de raadsstukken ontvangen. (e-mail notificatie)

Verder voorziet het raadsdeel van de gemeentelijke website in uitgebreide informatie over de gemeenteraad en zaken die daar mee te maken hebben. Doel van dit alles is de burger nog dichter bij de gemeentepolitiek te brengen en de helderheid van de gemeentepolitiek verder te vergroten.

De nieuwsmodule is in het voorjaar opgezet en is inmiddels aan de raadssite toegevoegd.

Rekenkamercommissie Tynaarlo

De rekenkamercommissie heeft een tweetal onderzoeken in 2009 afgerond, te weten Subsidieverlening in het algemeen en naar de stichting TRIAS in het bijzonder. Verder heeft de Rekenkamercommissie Tynaarlo een onderzoek uitgevoerd naar de invoering van de Wet Dwangsom & Beroep. Het rapport "Klachten en Meldingen" is inmiddels ook vastgesteld. Het jaarprogramma 2010 zal in het tweede kwartaal worden vastgesteld.

Aanpassing exploitatie
2010

€549.323,- N

Programma Budgetcyclus

2

De voortgang, successen en afwijkingen graag benoemen in duidelijke relatie met de doelen of acties die genoemd staan.

Daarnaast aangeven of de doelen en acties die in het collegeprogramma staan genoemd op schema liggen / afwijkingen zijn

Kwaliteit van de administratieve organisatie

Door een gestructureerde manier van werken rondom procesbeschrijvingen,

uitgangspunten en regelingen (budgethoudersregeling, aanbestedingsbeleid, financiële verordening etc.) en de interne audits willen we de kwaliteit van de administratieve organisatie en interne controle borgen. De kwaliteit is door de accountant als voldoende/goed beoordeeld bij de jaarrekeningcontrole 2009. Wij zullen de aandachtspunten uit de managementletter van de accountant oppakken, zowel bij de begroting 2011 als bij de uitvoering van de audits en het opstellen van de jaarrekening 2010.

Kwaliteit van de organisatie – doeltreffend en doelmatigheid

Wij maken inzichtelijk wat de (VNG) benchmarks zijn waar we al aan meedoen en aan mee willen doen. Dit overzicht is in ontwikkeling. Wij zullen in de paragraaf bedrijfsvoering vanaf 2010 aangeven welke benchmarks uitgevoerd en gepland zijn.

Meerjarig perspectief op beschikbare middelen

Wij laten bij iedere nota zien wat de verwachte beschikbare financiële middelen zijn in meerjarig perspectief. De kredietcrisis maakt een goede raming voor de komende jaren erg moeilijk. Bij de perspectievennota wordt getracht meer inzicht te verschaffen over de ontwikkelingen van de algemene uitkering voor de komende periode, maar de verwachting is dat, gelet op de tweedekamer verkiezingen op 9 juni 2010, dit inzicht pas eind 2010 kan worden gegeven.

Kwaliteit van de nota in de P&C-cyclus

Samen met de werkgroep van de gemeenteraad is een nieuwe opzet voor de begroting tot stand gekomen. Deze wordt gepresenteerd in de perspectiefnota en bestaat uit 10 clusters.

Beheersing van overgedragen budgetten

Wij maken in 2010 een overzicht van alle overgedragen budgetten en zullen voor elke regeling aangeven in hoeverre het gewenst, haalbaar en zinvol is om met aanvullende prestatieafspraken te komen. Vervolgens zullen we een planning maken voor de ontwikkeling. Wij willen dit afstemmen op de uitkomsten van een onderzoek dat door de griffie van enkele gemeenten wordt uitgevoerd over dit onderwerp. Ook in het verbeterplan voor de organisatie hebben we aangegeven het belangrijk te vinden verder te werken aan output sturing.

Nota weerstandsvermogen

In de financiële verordening is bepaald dat eens in de vier jaar een nota weerstandsvermogen en risicomanagement wordt opgesteld/bijgesteld. In 2006 is de laatste nota vastgesteld. Ter voorbereiding op het opstellen van de nieuwe nota zijn eind 2009 interne werkzaamheden uitgevoerd om te komen tot kaders die een goede inschatting van weerstandsvermogen mogelijk maken. De intern uitgevoerde werkzaamheden zijn, op verzoek van het audit comité, door de accountant beoordeeld. In de raadsbrief 2009 rapporteert de accountant over zijn bevindingen. Wij zullen de aanbevelingen van de accountant betrekken bij het opstellen van de nieuwe nota weerstandsvermogen en risicomanagement.

**Aanpassing exploitatie
2010**

€0,-

Programma Publiekszaken

6

*De voortgang, successen en afwijkingen graag benoemen in duidelijke relatie met de doelen of acties die genoemd staan.
Daarnaast aangeven of de doelen en acties die in het collegeprogramma staan genoemd op schema liggen / afwijkingen zijn*

Indicatoren:

Gemiddelde wachttijd loket

Er zijn twee belangrijke redenen aan te geven voor de stijging van de gemiddelde wachttijd.

In het eerste kwartaal van 2010 heeft de stijging van het aantal bezoekers zich voortgezet, zie de hierover geplaatste opmerking bij de Berap van de jaarrekening 2009. Ten opzichte van het eerste kwartaal van 2009 hebben 783 meer bezoekers bij het loket een product aangevraagd.

Eind 2009 is er een nieuwe, uitgebreidere procedure in werking getreden voor de aanvraag reisdocumenten, waaronder de afname van vingerafdrukken. De invloed die dit op de wachttijd zou hebben, was toen nog niet bekend. Bij de Berap van de jaarrekening 2009 is al melding gemaakt van de invoering van uitgebreidere werkprocessen. De wachttijd aan het loket komt in het eerste kwartaal uit op gemiddeld 6:50 minuten. De verwachting is dat de wachttijd naar boven bijgesteld moet worden. De beslissing hierover zal volgen in de tweede helft van 2010.

% telefonische beantwoording < 20 sec (servicelevel)

Bij de Berap van de jaarrekening 2009 is hierover de volgende opmerking geplaatst:

In 2009 is 56 % van de binnenkomende telefoontjes binnen 20 seconden opgenomen. Daarmee is de norm niet gehaald. Voor het niet halen van deze norm zijn een aantal, niet direct oplosbare, oorzaken aan te wijzen. Deze hangen samen met het project Antwoord. Gezien de hoogte van de waardering wat betreft de klanttevredenheid, is deze minder hoge score niet van invloed op de waardering van het telefonisch contact.

Het eerste kwartaal van 2010 komt het servicelevel uit op gemiddeld 60%.

Hiermee voldoen we aan de opgenomen doelstelling het huidige niveau van publieke dienstverlening te willen handhaven.

Klanttevredenheid

De verwachting is dat de uitkomsten van de klanttevredenheidsonderzoeken naar de telefonie, het loket publiekszaken en de website, eind mei bekend worden gemaakt.

Activiteiten:

Service-normen:

Deze zijn inmiddels opgesteld en intern uitgezet om haalbaarheid en handhaafbaarheid intern te toetsen.

Na de zomer 2010 is de bedoeling ze naar buiten toe te gebruiken.

Centraliseren van bronregistraties:

Binnen het team gegevensbeheer zijn voor dit onderwerp drie ontwikkelingen van belang:

- de aansluiting op de Basisadministratie Adressen en Gebouwen is voorzien op 1 juli
- in het tweede kwartaal wordt begonnen met de uitvoering van het geoinformatiebeleidsplan.

De invoering van de GBA-als basisregistratie wordt afgerond in het derde kwartaal.

Aanpassing exploitatie
2010

€79.557,- N

Programma 7

Algemene middelen

Aanpassing exploitatie
2010

€593.677,- V